

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

15 בינואר 2018

1189

כ"ח בטבת התשע"ח

עמוד

הצעת חוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018 246

הצעת חוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018

פרק א': הגדרות

1. בחוק זה – הגדרות

דבריו הסבר

להוראת דרך) ודין משמעתי שיחול עליהם. הוראות אלה באות להבטיח את מקצועיותם של מורי הדרך ואת איכות השירות הניתן בידיהם ולשמור על עניינם של התיירים – בעיקר תיירי החוץ.

עוד מבקש החוק המוצע, בפרק ג' שבו, להסדיר עניינים שונים הנוגעים ל"מיתקני תיירות". החוק המוצע מגדיר מחדש סוגים שונים של מיתקני תיירות ובהם מיתקנים מלונאיים ובכלל זה בתי מלון ויחידות אירוח כפרי (צימרים). הגדרות אלה באות במקום ההגדרה המיושנת של "בית מלון" הקבועה בחוק הקיים, שאינה מתאימה עוד למיתקנים הקיימים בשוק. החוק המוצע בא לאסדר היבטים מסוימים הנוגעים לפעילותם של מיתקני תיירות, כמו למשל הדירוג והסיווג של מיתקנים אלה. פרק ג' המוצע מסמך את שר התיירות (להלן – השר) לקבוע בתקנות הוראות לעניין דירוג וסיווג של בתי מלון ויחידות אירוח כפריות (צימרים), וכן קובע הוראות לעניין חובת הצגת הדירוג או הסיווג שנקבע לצורך שמירת עניינם של התיירים ואי-הטעיה בתחום זה.

פרק ג' המוצע גם מעג, בחקיקה ראשית, את ההסדר הקבוע כיום בחוק מנכ"ל 12/2012, בעניין תקנים פיזיים לתכנון וסיווג של מיתקני אכסון תיירותי. על פי המוצע מוסמך השר לקבוע אמות מידה ודרישות פיזיות בסיסיות לתכנון ולהקמה של מיתקנים מלונאיים, בהתאם לסיווגם ולרמתם, וזאת באותם עניינים שאינם מוסדרים בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבנייה) או בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968. תקנים אלה נועדו להבטיח כי המוצר המלונאי יהיה ברמה נאותה התואמת את הסטנדרטים הבינ"לאומיים, כי יהיו די שטחים במיתקן המלונאי שישמשו לצרכים מלונאיים וכי יהיו אמות מידה אחידות וידועות מראש לעניין זה. החוק המוצע מונה את רשימת השימושים שיעשו בתקנים אלה, בעיקר בהקשר של מתן היתרי בנייה למיתקנים מלונאיים לפי חוק התכנון והבנייה, הקצאת קרקע בידי רשות מקרקעי ישראל לשם הקמת מיתקן מלונאי ומתן מענק למפעל תיירותי לפי חוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן – חוק עידוד השקעות הון).

עוד מעגן החוק המוצע, בפרק ג' האמור, את העיקרון של שמירה על קרקע תיירותית לצורכי ציבור המעוגן כיום בתמ"א 12/1 ופסיקה (ר') למשל ע"מ 2273/03 אי התכלת שותפות כללית ואח' נ' החברה להגנת הטבע ואח' (פורסם בנבו, 7.12.2006). רע"פ 1520/01 שוויצר נ' הועדה המחוזית י"ם ואח' (פורסם בנבו, 18.3.2002). על פי עיקרון זה מיתקן מלונאי הוא מקום שנועד לכלל הציבור ולכן

כללי חוק שירותי תיירות, התשל"ז-1976 (להלן – החוק הקיים). מסדיר את תחום שירותי התיירות שבטיפולו של משרד התיירות. החוק הקיים הוא חוק מיושן, הממטט בקביעת הסדרים מהותיים ומותר שיקול דעת נרחב לרשות המבצעת לקבוע את עיקר ההסדרים בחקיקת משנה. במהלך השנים, מאז חקיקתו, חלו שינויים רבים בענפי התיירות, אשר הצריכו אסדרה חדשה או שינויים באסדרה הקיימת, אך החוק לא תוקן והאסדרה בפועל נעשתה בחקיקת משנה או בהנחיות פנימיות, לרבות בחוזרים מאת המנהל הכללי של משרד התיירות (להלן – חוזרי מנכ"ל). במקביל, בחלק מענפי התיירות בוטלה לאורך השנים האסדרה שנקבעה עם חקיקת החוק או שהאסדרה חדלה להיות רלוונטית לנוכח שינויי העתים. כמו כן, התברר כי למשרד התיירות חסרים כלים לאכיפת האסדרה החדשה, בהעדר חקיקה ראשית.

החוק המוצע בא להחליף את החוק הקיים ולקבוע הוראות אסדרה חדשות לתחום שירותי התיירות המתאימות למציאות ולצרכים העכשוויים.

החוק המוצע בא לאסדר מחדש את ענף הוראת הדרך. כיום מוסדר הענף בתקנות שירותי תיירות (מורי דרך), התשכ"ז-1967 (להלן – תקנות מורי דרך), אשר הותקנו מכוח פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 ופקודת מורי הדרך (שבוטלה עם חקיקת החוק הקיים). מצב משפטי זה אינו ראוי שכן מן הראוי שהכללים המסדירים את העיסוק במקצוע הוראת הדרך ייקבעו בחקיקה ראשית עדכנית.

לאחר בחינת האסדרה הקיימת של התחום ולנוכח השינויים הרבים שחלו בענף הוראת הדרך במשך השנים וקשיי האכיפה של האסדרה הקיימת, מוצע לצמצם את האיסור הקבוע בחוק הקיים ובתקנות מורי דרך, להדריך תיירים בישראל רק באמצעות מורי דרך ולצמצם את חובת הרישוי כך שתחול רק כאשר היא נדרשת לצורך הבטחת איכות השירות – בעיקר כאשר המדובר בתיירי חוץ, וזאת לצורך שמירה על תדמיתה של ישראל כמדינה מסבירה פנים. מטעם זה מוצע לקבוע כי הדרכה של תיירי פנים, ככלל, לא תיחשב "שירות הוראת דרך" הטעון רישוי, אלא אם כן מדובר בהדרכה משמעותית של קבוצה המונה 25 תיירי פנים לפחות, שסוכנות נסיעות ארגנה בעבורה סיור בכלי רכב.

פרק ב' המוצע קובע הוראות שונות הנוגעות לאסדרת העיסוק (בתמורה או שלא בתמורה אך דרך קבע) בהוראת הדרך ובין השאר קובע הוראות לעניין מתן רישיון לעיסוק בענף, חובת השתתפות בהשתלמויות, חובת הזדהות, קביעת כללי אתיקה למורי דרך (שהם בעלי רישיון

דברי הסבר

יובהר כי החוק המוצע אינו כולל עוד הוראות צרכניות וכי הטיפול בהיבטים הצרכניים הנוגעים לשירותי תיירות יהיה בידי הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן. לאחר חקיקת החוק הקיים נחקק חוק הגנת הצרכן, התשמ”א–1981 (להלן – חוק הגנת הצרכן), אשר במשך השנים נכללו בו הוראות המגנות גם על תיירים, למשל הוראות בדבר איסור הטעיה וניצול מצוקה (סעיף 2), איסור הפעלת השפעה בלתי הוגנת (סעיף 3) והטלת חובת גילוי לצרכן (סעיף 4). כמו כן כולל חוק הגנת הצרכן גם הוראות בדבר ביטול עסקאות לרכישת יחידות נופש (סעיף 14ב) והוראות המעניקות לצרכן זכות ביטול מיוחדת במכר מרחוק (סעיף 14ג). כך, במשך השנים נוצרה חפיפה מסוימת בין האסדרה הצרכנית מכוח הוראות החוק הקיים, התקנות שהותקנו מכוחו וחוזרי המנכ”ל, לבין האסדרה הקיימת מכוח חוק הגנת הצרכן. בנוסף, בשנים האחרונות, הוקנו לרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן, במסגרת חוק הגנת הצרכן, סמכויות אכיפה נרחבות, ובכלל זה הסמכות לנקוט אמצעי אכיפה מינהלית לרבות הסמכות להטיל עיצומים כספיים (פרק ה’). בנסיבות אלה הוחלט להעביר את הטיפול בהיבט הצרכני של שירותי התיירות, שבו טיפל משרד התיירות מכוח סמכויותיו לפי החוק הקיים, לרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן. לפיכך החוק המוצע אינו כולל עוד הוראות צרכניות ולאחר חקיקתו יבוטלו גם התקנות שהותקנו מכוח החוק הקיים העוסקות בהיבטים צרכניים (ר’ תקנות שירותי תיירות (חובת גילוי נאות), התשס”ג–2003).

נוסח חוק שירותי תיירות, התשל”ו–1976, שמוצע לבטלו בהצעת חוק זו, מובא בנספח לדברי ההסבר.

סעיף 1 להגדרה “שירותי תיירות” – סעיף ההגדרות המוצע כולל כמה קבוצות של הגדרות המתייחסות לשלושת סוגי שירותי התיירות שהחוק עוסק בהם: שירותים הניתנים במיתקן תיירות, שירות הוראות דרך ושירות נסיעות. לפי החוק המוצע נותן שירותי תיירות הוא גורם מפקח שחלות עליו חובות והגבלות שונות כגון חובת התקשרות עם מורה דרך (סעיף 3 המוצע), איסור לפרסם פרסום מסחרי מטעה בכל הנוגע לדירוג או סיווג של בית מלון או יחידת אירוח כפרי (סעיף 36ד) המוצע) וחובת הזדהות (סעיף 72 המוצע).

להגדרות “בית מלון”, “יחידת אירוח”, “יחידת אירוח כפרי” (צימר), “מיתקן מלונאי”, “מיתקן תיירות” ו“שירותים נלווים” – קבוצת הגדרות אלה נוגעת ל“מיתקני תיירות” הכוללים “מיתקנים מלונאיים” ו“יחידות אירוח כפרי” (צימרים). בחוק הקיים מיתקני התיירות המוגדרים הם “בית מלון” ו“חניון”. מיתקנים אלה אינם מייצגים את המצב הנוהג זה שנים רבות, משום שבמשך השנים התפתחו צורות נוספות או סוגים נוספים של מיתקנים מלונאיים – מיתקנים אשר הוכרו על ידי משרד התיירות בחוזרי המנכ”ל שפרסם.

כל חלקיו נועדו לצורך הפעלתו התקינה לטובת הציבור. לכן קובע החוק איסור להעביר זכות קניינית או להתחייב להעביר לאחר זכות קניינית בחלק מסוים ממיתקן מלונאי, כגון יחידות אירוח או שטחים ציבוריים. החוק קובע חריג לאיסור זה בהקשר של “בית מלון מיוחד” המוגדר ככזה על פי תכנית החלה עליו לפי חוק התכנון והבנייה. על המוצע כשהממורב בבית מלון מיוחד מותרת העברת זכויות בחלק מסוים בו, אך זאת בכפוף להגבלות ולסייגים המנויים בחוק שנועדו לשמור על השימוש המלונאי בבית המלון במרבית ימות השנה. הצעת החוק קובעת הוראות ומסמיכה את השר לקבוע תקנות בכל הנוגע לתכנונו, הקמתו והפעלתו של “בית מלון מיוחד”, הסדרים המעוגנים היום בחוזר מנכ”ל 5/2009 הנוגע לאכסון מלונאי מיוחד.

בפרק ד’ לחוק המוצע, מוצע להקים ועדה מייעצת לשירותי תיירות (להלן – הוועדה המייעצת) הכוללת גורמים מקצועיים במשרד התיירות וגורמים מרכזיים מתעשיית התיירות, אשר תייעץ לשר בנושאי שירותי התיירות הניתנים במסגרת החוק המוצע.

פרקים ה’ עד ז’ לחוק המוצע מעגנים כלי פיקוח וכלים לאכיפה מינהלית ולאכיפה פלילית כדי להבטיח את ביצוע ההוראות לפי החוק המוצע, ובכלל זה מעגנים את סמכות משרד התיירות להטיל עיצומים כספיים בגין הפרת הוראות החוק המוצע.

פרק ח’ לחוק המוצע קובע הוראות שונות הנוגעות לתחום שירותי תיירות ובכלל זה מקנה לשר סמכות לתת לבתי עסק העוסקים במכירת טובין אישור לצורך החזר מס לתויר לפי חוק מס ערך מוסף, התשל”ו–1975 (להלן – חוק מע”מ). הפרק מעגן גם את סמכות השר לקבוע אגרות בעד שירותים שנותן משרד התיירות לפי החוק המוצע, ובכלל זה בעד מתן רישיונות או אישורים, עריכת השתלמויות, קביעת סיווגים וכיו”ב.

פרקים ט’ וי” לחוק המוצע מעגנים את התיקונים העקיפים הנדרשים בחקיקה אחרת בשל החלפת ההסדרים בחוק הקיים באלה שבחוק המוצע, ומעגנים את הוראות המעבר הדרושות בשל המעבר בין הסדרים אלה.

יצוין כי החוק המוצע מבטל את החובה המוטלת על סוכני נסיעות, בפרק ב’ לחוק הקיים, להבטיח את כספי הלקוחות, זאת מכיוון שכלל השוק שעמו נועדו הוראות הפרק האמור להתמודד אינו קיים עוד. במהלך השנים חבילות הנופש שאת רכישותיהן מבקשים להבטיח הפכו לומינות ולזולות יותר, ובהתאם לכך ירד גם הסיכון לרוכש חבילה בודד מפשיטת רגל של סוכן הנסיעות. לפיכך אין עוד צורך לחייב סוכני נסיעות להבטיח את כספי הלקוחות. בהתאם, מוצע לבטל את הדרישה להקמת קרן להבטחת כספי לקוחות ואת הסעיף המסמך את משרד התיירות להטיל עיצום כספי בשל הפרת החובות להבטיח את הכספים כאמור.

“ועדת המשמעת” – ועדת המשמעת למורי דרך שמונתה לפי סעיף 15;

“חוק התכנון והבנייה” – חוק התכנון והבנייה, התשכ”ה–1965¹

“יחידת אירוח” – יחידה הכוללת חדר שינה אחד לפחות;

“יחידת אירוח כפרי” (צימר) – יחידת אירוח באזור שאינו יישוב עירוני המיועדת לספק לציבור אורחים בלתי מסוים ומתחלף, שירותי לינה, יחד עם שירותים נלווים או בלעדיהם, בתמורה, ולפרקי זמן קצובים וקצרים שאינם עולים על פרק הזמן שקבע השר, ובלבד שהיחידה ממוקמת בקרבה לבית הבעלים; לעניין זה “יישוב עירוני” – עיריה או מועצה מקומית שאינה מועצה אזורית;

“מורה דרך” – מי שקיבל רישיון הוראת דרך;

“מיתקן מלונאי” – מקום אירוח הכולל 11 יחידות אירוח, לפחות, המיועד לספק לציבור אורחים בלתי מסוים ומתחלף, שירותי לינה ושירותים נלווים, בתמורה, ולפרקי זמן קצובים וקצרים שאינם עולים על פרק הזמן שקבע השר;

“מיתקן תיירות” – מיתקן מלונאי או יחידת אירוח כפרי;

“הממונה על הוראת דרך” – מי שמונה לפי סעיף 10;

“סוכנות נסיעות” – מי שנותן שירות נסיעות, למעט משרד ממשלתי, תאגיד הפועל שלא למטרות רווח בתחום החינוך, ידיעת הארץ או שמירת הטבע, וכל גוף אחר שיקבע השר;

“סיוור” – סיוור או טיול, ברגל או בכלי תחבורה, בין במסלול קבוע ובין במסלול שאינו קבוע, למעט הסעה של נוסעים ממקום למקום;

“רישיון הוראת דרך”, “רישיון” – רישיון שנ ניתן לפי סעיף 5;

ד ב ר י ה ס ב ר

שאינו עירוני המיועדת לספק לציבור אורחים בלתי מסוים ומתחלף, שירותי לינה, לצד שירותים נלווים כהגדרתם המוצעת או בלעדיהם, בתמורה ולפרקי זמן קצובים וקצרים. תנאי נוסף הנדרש לצורך סיווג כיחידת אירוח כפרי הוא מיקומה בקרבה לבית הבעלים. תנאי סיווג אלה נועדו להבטיח כי אין המדובר ביחידת מגורים נוספת והן נקבעו בהתאמה לתכנון לפי חוק התכנון והבנייה החלות באזורים כפריים אלה המאפשרות הקמת יחידות אירוח בחלקה הצמודה לבית הבעלים, כחלופה אפשרית לייצור הכנסה.

להגדרות “ועדת המשמעת”, “מורה דרך”, “הממונה על הוראת דרך”, “רישיון הוראת דרך”, “רישיון”, “שירות הוראת דרך”, “תייר חוץ” ו“תייר פנים” – קבוצת שנייה של הגדרות מתייחסת לשירות הוראת דרך. החוק המוצע מגדיר מחדש את המונח “שירות הוראת דרך” הטעון רישוי לפי החוק, ובהתאמה מגדיר מונחים נוספים הנוגעים להסדרת העיסוק במתן שירות כאמור ובהם “רישיון הוראת דרך” – אשר ניתן בהתאם להוראות סעיף 5 המוצע, “מורה דרך” – שהוא בעל רישיון הוראת דרך, “תייר חוץ” ו“תייר פנים” – שהם מקבלי השירות של הוראת הדרך, “הממונה על

על פי המוצע “מיתקן מלונאי” יוגדר כמקום אירוח שבו 11 יחידות אירוח לפחות, אשר השירותים העיקריים הניתנים בו הם שירותי לינה הניתנים בתמורה, לפרקי זמן קצרים וקצובים, לאורחים מתחלפים (להבדיל מדיירי קבע). לשירותים אלה מצטרפים גם “שירותים נלווים” המוגדרים כשירותי אירוח הניתנים במיתקן המלונאי אגב שירותי הלינה והכוללים למשל שירותי הסעדה, שירותי אחזקה ליחידת האירוח (דוגמת החלפת מצעים ומגבות), ולעיתים קרובות גם שירותי בילוי כגון כנסים, ספא ועוד.

לצורך הגדרה זו מוגדרת גם “יחידת אירוח” שהיא למעשה חדר או סוויטה (המכונה בשפה המקצועית “מפתח”) ושלפיה מוגדרים מספר “המפתחות”, קרי יחידות האירוח, בכל מיתקן מלונאי.

“בית מלון” כהגדרתו המוצעת הוא סוג מסוים של מיתקן מלונאי, הכולל 25 יחידות אירוח לפחות (היינו, מיתקן מלונאי בגודל בינוני ומעלה).

מוצע גם להגדיר סוג נוסף של מיתקן תיירות (לצד מיתקן מלונאי), והוא “יחידת אירוח כפרי” (צימר). על פי המוצע יחידת אירוח כפרי היא יחידת אירוח באזור

¹ ס”ח התשכ”ה עמ’ 307.

“שירות הוראת דרך” – שירות הדרכה הניתן לאחד מאלה, דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק;

- (1) לתייר חוץ, במסגרת סיור בישראל;
- (2) לקבוצה של 25 תיירי פנים או יותר, במסגרת סיור בישראל בכלי רכב, שתוכנן, אורגן, הוזמן, שווק או נמכר בידי סוכנות נסיעות; ולמעט הדרכה כמפורט להלן;

- (1) הדרכה של תייר באתר תיירות מטעמו של מפעיל האתר;
- (2) הדרכה של קבוצת תיירי חוץ שהם צליינים בידי רועה רוחני, אשר המטרה העיקרית בביקורה בישראל היא פולחן דתי, ובלבד שמתקיימים בקבוצה וברועה הרוחני התנאים שקבע השר בהתייעצות עם הוועדה המייעצת; לעניין זה “רועה רוחני” – מנהיג דת נוצרי בעל הסמכה מטעם הכנסייה;
- (3) הדרכה לתיירי חוץ דוברי שפה ייחודית שקבע השר לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, הניתנת בהתאם לתנאים שקבע השר לאחר התייעצות כאמור לעניין הדרכה מסוג זה; לעניין זה, “שפה ייחודית” – שפה שהדיבור בה אינו שכיח בקרב מורי הדרך בישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

הגיעו משרדי הממשלה להבנה עם הכנסייה בדבר הפטור האמור בתנאי שמדובר בביקור למטרה דתית פולחנית ובתנאי שהרועה הרוחני יישא כרטיס זיהוי שהוסכם עליו. בבג”צ 441/87 עמותת מורי הדרך בישראל ואח’ נ’ שר התיירות ואח’ (פורסם בנבו 9.11.1987) שהוגש בעניין זה קבע בית המשפט כי ההסדר האמור הוא הסדר סביר בנסיבות העניין, ומוצע כעת לעגנו במסגרת החוק המוצע. לעניין זה מוצע להסמיך את השר בהתייעצות עם הוועדה המייעצת לקבוע תנאים לעניין הקבוצה והרועה הרוחני שרק בהתקיימם תוחרג ההדרכה מגדר “שירות הוראת דרך”. כך למשל יוכל השר לקבוע תנאים הנוגעים להגדרה “רועה רוחני” – תפקידו בכנסייה ומעמדו ואישור על כך מאת הכנסייה, סוג התעודה שיישא הרועה הרוחני, אופן הפיקוח ועוד.

– הדרכה לתיירי חוץ דוברי שפה ייחודית שקבע השר בהתייעצות עם הוועדה המייעצת, היינו – שפה שהדיבור בה אינו שכיח בקרב מורי הדרך, הוראה זו באה לאפשר הדרכה לתיירי חוץ דוברי שפות שאינן שכיחות המגיעים לישראל, בידי דובר שפתם, בלי להטיל עליהם עלויות כפולות הכרוכות בשכירת שירותיו של מורה דרך ושל מתורגמן. גם לעניין זה מוצע להסמיך את השר לקבוע תנאים שרק בהתקיימם תוחרג ההדרכה מגדר “שירות הוראת דרך”, כמו למשל תנאים שעל מדרך תיירים אלה לעמוד בהם כמו למשל היתר לפי דין לעבודה בישראל, שלטיה בשפה הייחודית וכו’.

בהמשך למונח “הוראת דרך” מוצע להגדיר גם את המונחים “תייר חוץ” ו“תייר פנים”. על פי המוצע תייר חוץ הוא מי שנכנס לישראל ויושב בה על פי רישיון לשיבת ביקור או לשיבת מעבר כמשמעותם בחוק הכניסה לישראל, התשי”ב–1952, או על פי צו או היתר שניתן מכוח

הוראת דרך” שמונה בהתאם לסעיף 10 המוצע ואחראי בין השאר על מתן רישיונות הוראת דרך ועל ניהול מרשם מורי דרך לפי החוק המוצע, וכן “ועדת משמעת” למורי הדרך אשר הסדריה נקבעו בסימן ג’ לפרק ב’ המוצע.

“שירות הוראת דרך” המוסדר במסגרת החוק המוצע מוגדר כשירות הדרכה הניתן, דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק, לתיירי חוץ וכן לקבוצות של תיירי פנים המונות 25 תיירים ומעלה שסוכנות נסיעות ארגנה בעבורן סיור בכלי רכב. כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר בשירות הוראת דרך נכללים בעיקר תיירי החוץ, החווים את ביקורם בישראל ומכירים את ישראל באמצעות מורה הדרך המלווה אותם, ומכאן הצורך להבטיח כי יקבלו הדרכה מיטבית במטרה לשמור על תרומתה של ישראל כמדינה מסבירת פנים. תיירי פנים נכללים במסגרת ההגדרה “שירות הוראת דרך” רק אם המדובר בקבוצה משמעותית המונה 25 תיירי פנים או יותר, במסגרת סיור רכוב המאורגן בידי סוכנות נסיעות.

על פי ההגדרה המוצעת מוצע להחריג מ“שירות הוראת דרך” שלושה סוגים של הדרכות:

– הדרכה של תייר חוץ או תייר פנים באתרי תיירות כגון מוזאונים, ושמורות טבע, הניתנת מטעמו של מפעיל האתר, זאת מכיוון שבאתרים אלה יש מדריכים המכירים את מקום ההדרכה באופן מיטבי ואין הצדקה כי יועסק שם מורה דרך;

– הדרכה של קבוצת תיירי חוץ שהם צליינים שהגיעו לישראל בעיקר למטרת פולחן דתי והן מודרכות בידי רועה רוחני (מנהיג דת נוצרי בעל הסמכה מטעם הכנסייה). חריג זה נדרש בשל הצרכים הייחודיים שיש לקבוצה כזו וכדי למנוע פגיעה בחופש הדת והפולחן. בשנות ה־80

“שירות נסיעות” – שירות כמפורט להלן, הניתן דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק;

(1) תכנון, ארגון, הזמנה, שיווק או מכירה של סיור בישראל או אל מחוץ לישראל, או של שירותים לצורכי סיור כאמור;

(2) הזמנה, שיווק או מכירה של כרטיס נסיעה, בישראל או אל מחוץ לישראל, למעט אם מבוצעים ישירות בידי חברת התעופה;

(3) הזמנה, שיווק או מכירה של שירותי לינה או שירותים נלווים, הניתנים במיתקן תיירות בישראל או מחוץ לישראל;

(4) מתן ייעוץ בכל עניין כאמור בפסקאות (1) עד (3);

“שירותי תיירות” – כל אחד מאלה:

(1) שירות נסיעות;

(2) שירותי לינה או שירותים נלווים הניתנים במיתקן תיירות;

(3) שירות הוראת דרך;

“שירותים נלווים” – שירותי אירוח הניתנים אגב שירותי לינה, לרבות הסעדה, בילוי וכיוצא באלה;

“השר” – שר התיירות;

“תייר חוץ” – מי שנכנס לישראל ויושב בה על פי רישיון לשיבת ביקור או לשיבת מעבר, כמשמעותם בחוק הכניסה לישראל, התשי”ב-1952², או על פי צו או היתר שניתן מכוח סעיף 17 לחוק האמור;

“תייר פנים” – תייר שאינו תייר חוץ.

ד ב ר י ה ס ב ר

שירותים נלווים, הניתנים במיתקן מלונאי בישראל או מחוץ לישראל; ומתן ייעוץ בכל עניין מהעניינים שפורטו לעיל. ההגדרה המוצעת אינה כוללת “טיפול בהשגת אשרות כניסה, שהייה או יציאה לצורכי סיור או נסיעה כאמור” כפי שכוללת הגדרת “שירותי סוכנות נסיעות” בחוק הקיים שכן פעילות זו אינה רלוונטית לאסדרה לפי החוק הקיים הנוגעת לשירותי נסיעות (אסדרה שהיא כאמור מקלה יותר לעומת האסדרה לפי החוק הקיים).

“סוכנות נסיעות” מוגדרת לפי החוק המוצע כמי שנותן שירות נסיעות למעט חריגים אלה: משרד ממשלתי, תאגיד הפועל שלא למטרות רווח בתחום החינוך, ידיעת הארץ או שמירת הטבע וכל גוף אחר שיקבע השר בתקנות, כגון: הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, בתי ספר שדה, מערכת החינוך עמותות המוציאות לעתים סיורים שלא בדרך עיסוק וכיו”ב. ספקים אלה של שירות נסיעות לא ייחשבו כסוכני נסיעות ולפיכך לא תחול עליהם חובת העסקת מורה דרך בתיירות הפנים החלה על סוכנות נסיעות לפי סעיף 3(ב) המוצע. יובהר כי חובת ההזדהות שבסעיף 72 החלה על כל נותן שירות נסיעות תחול גם על ספקים אלה.

להגדרה “סיור” – מוצע להגדיר את המונח “סיור” הן לצורך

סעיף 17 לחוק האמור; תייר פנים הוא תייר שאינו תייר חוץ.

להגדרות “סוכנות נסיעות” ו”שירות נסיעות” – מוצע להגדיר מחדש מהי “סוכנות נסיעות” ומהו “שירות נסיעות” לעניין החוק המוצע. הצורך בשינוי הגדרות אלה נובע מביטול מרבית ההסדרים הקבועים בחוק הקיים הנוגעים לסוכני נסיעות ולנוכח העברת הסמכויות בתחום ההיבט הצרכני לידי הרשות להגנת הצרכן ולסחר ההוגן, כאמור לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, לרבות בכל הנוגע לסוכנויות נסיעות (ר’ פרק ב’ לחוק הקיים שההסדרים המעוגנים בו אינם מעוגנים עוד בחוק המוצע).

ההגדרה המוצעת ל”שירות נסיעות” בחוק המוצע מצומצמת יותר מהגדרת “שירותי סוכנות נסיעות” שבחוק הקיים, והיא מתאימה יותר למציאות העכשווית וכוללת רק את הפעולות הרלוונטיות לאסדרה המוצעת לפי החוק המוצע. על פי המוצע “שירות נסיעות” הוא שירות כמפורט להלן הניתן דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק: תכנון, ארגון, הזמנה, שיווק או מכירה של סיור בישראל או אל מחוץ לישראל, או של שירותים לצורכי סיור כאמור; הזמנה, שיווק או מכירה של כרטיס נסיעה, בישראל או אל מחוץ לישראל, למעט אם מבוצעים ישירות בידי חברת התעופה; הזמנה, שיווק או מכירה של שירותי לינה או

² ס”ח התשי”ב עמ’ 354

פרק ב': שירות הוראת דרך

סימן א': רישוי העוסקים במתן שירות הוראת דרך

2. לא ייתן אדם שירות הוראת דרך אלא אם כן הוא מורה דרך. חובת רישוי
3. (א) נותן שירות תיירות לא יתקשר עם אדם אחר לצורך קבלת שירות הוראת דרך חובת התקשרות עם מורה דרך
לתייר חוץ אלא אם כן אותו אדם הציג לפניו רישיון הוראת דרך תקף.
(ב) סוכנות נסיעות לא תתקשר עם אדם אחר לצורך קבלת שירות הוראת דרך לקבוצה של 25 תיירי פנים או יותר, במסגרת סיור בישראל בכלי רכב, שתוכנן, אורגן, הוזמן, שווק או נמכר על ידי אלא אם כן אותו אדם הציג לפניו רישיון הוראת דרך תקף.
4. לא יציע אדם, בפרסום בעל אופי מסחרי או בדרך אחרת, את שירותיו בהוראת דרך איסור הצעת שירות בלא רישיון
אלא אם כן הוא מורה דרך.
5. הממונה על הוראת דרך רשאי לתת רישיון הוראת דרך למבקש שמתקיימים לגביו כל תנאים לקבלת רישיון
אלה:
(1) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;
(2) מלאו לו 21 שנים;
(3) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות מורה דרך;
(4) הוא בעל תעודה המעידה על סיום תכנית ללימודי הוראת דרך שהממונה על הוראת דרך הכיר בה לפי סעיף 1(ו);
(5) הוא עמד בהצלחה בבחינות שערך הממונה על הוראת דרך לפי סעיף 6(2);

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 3, חובת התקשרות עם מורה דרך לצורך קבלת שירותי הוראת דרך. על פי הסעיף המוצע חל איסור על נותן שירות תיירות להתקשר עם אדם אחר לצורך קבלת שירות הוראת דרך לתייר חוץ אלא אם כן אותו אדם הציג לפניו רישיון הוראת דרך (סעיף קטן (א)). כמו כן חל איסור על סוכנות נסיעות להתקשר עם אדם לצורך קבלת שירות הוראת דרך לקבוצה של 25 תיירי פנים או יותר, במסגרת סיור בישראל בכלי רכב, שתוכנן, אורגן, הוזמן, שווק או נמכר על ידי, אלא אם כן אותו אדם הציג לפניו רישיון הוראת דרך תקף.

יובהר כי חובות אלה חלות על הגורמים המפוקחים לפי החוק המוצע, היינו – נותן שירותי תיירות וסוכנות נסיעות, ואינן חלות למשל על התיירים עצמם המתקשרים עם מי שאינו מורה דרך.

סעיף 4 בהמשך להוראות סעיפים 2 ו-3 המוצעים, וכדי למנוע מאדם להתחזות למורה דרך, מוצע לאסור על כל אדם לפרסם או להציע בדרך אחרת את שירותיו בהוראת דרך אלא אם כן הוא מורה דרך.

סעיפים 5 ו-6 הסעיף המוצע מעגן את התנאים למתן רישיון הוראת דרך בידי הממונה על הוראת דרך. תנאים אלה, הדומים לתנאים הקבועים כיום בתקנה 2 לתקנות מורי הדרך, מטרתם להבטיח את טיב השירות שנותן מורה הדרך ואת רמתו, כך שהשירות לתייר יהיה

שירות הוראת דרך והן לצורך שירות נסיעות המוסדרים לפי החוק המוצע. מוצע להבהיר כי הגדרה זו כוללת כל סיור או טיול הנערכים ברגל או בכלי תחבורה, בין שהם במסלול קבוע ובין במסלול שאינו קבוע, אך למעט הסעת נוסעים ממקום למקום – כגון בקו תיירי קבוע (קו 99) או בהסעת העברה ממקום למקום בעיקר משדה התעופה אל בית המלון ובחזרה אל שדה התעופה. במקרים מוחרגים אלה לא נכון להציב מורה דרך המייקר שלא לצורך את מחיר ההסעה.

סעיפים 2 ו-3 כדי להבטיח את איכות שירות הוראת הדרך הניתן לתיירים מוצע, בסעיף 2, לאסור מתן שירות הוראת דרך לתייר (בתמורה או שלא בתמורה אך דרך עיסוק) אלא בידי מורה דרך – כלומר בידי בעל רישיון להוראת דרך. כאמור לעיל בדברי ההסבר להגדרה "שירות הוראת דרך" שבסעיף 1, הגדרת הוראת דרך צומצמה להדרכה הניתנת לתייר חוץ ולהדרכה הניתנת לקבוצה משמעותית של 25 תיירי פנים ומעלה במסגרת סיור רכוב שארגנה סוכנות נסיעות. מהגדרה זו הוחרגו הדרכות הניתנות באתר תיירות מטעם האתר, הדרכות הניתנות לקבוצת צליינים בידי רועה רוחני והדרכות הניתנות לתייר חוץ בשפות ייחודיות (ר' בהרחבה דברי הסבר להגדרה "שירות הוראת דרך" שבסעיף 1).

כהשלמה לחובת הרישוי שבסעיף 2, מוצע לעגן,

- תכנית לימודי הוראת דרך ובחינות לצורך קבלת רישיון
6. השר יקבע הוראות בעניינים אלה:
- (1) הכרה בתכנית ללימודי הוראת דרך לצורך קבלת רישיון הוראת דרך, ובכלל זה הוראות לעניין התנאים למתן ההכרה בתכנית, תוכן הלימודים העיוניים וההכשרה המעשית והיקפם;
- (2) פרטי הבחינות שיערוך הממונה על הוראת דרך לצורך קבלת רישיון הוראת דרך וסדריהן.
7. תוקפו של רישיון הוראת דרך יהיה לחמש שנים.
8. מורה דרך ישתתף, במהלך תקופת תוקפו של הרישיון, בהשתלמויות שיערוך הממונה על הוראת דרך אחת לשנה.
9. (א) מורה דרך המבקש לחדש רישיון שניתן לו לתקופה נוספת יגיש לממונה על הוראת דרך, 30 ימים לפחות לפני תום תקופת תוקפו של הרישיון, בקשה לחידושו.
- (ב) הממונה על הוראת דרך רשאי להתיר הגשת בקשה לחידוש רישיון לאחר המועד האמור בסעיף קטן (א), מטעמים שיירשמו.
- (ג) הוגשה בקשה לחידוש רישיון לפי סעיף זה, רשאי הממונה על הוראת דרך לחדש את הרישיון בהתקיים התנאים האמורים בסעיף 15(1) ו-33, ובלבד שמורה הדרך קיים את חובת ההשתתפות בהשתלמויות לפי סעיף 8, אלא אם כן סבר הממונה כי קיימים טעמים מיוחדים שהצדיקו את אי-השתתפותו בהשתלמות מסוימת.

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת מוצע להגביל את תוקף הרישיון בזמן כדי לחזור ולוודא בכל פעם שבאים לחדש את הרישיון כי התנאים הדרושים לחידושו נמשכים ומתקיימים במורה הדרך (העדר רישום פלילי, אורחות או תושבות והשתתפות בהשתלמויות).

סעיף 8 הסעיף המוצע קובע חובת השתתפות של מורה דרך בהשתלמויות שיערוך הממונה, אחת לשנה. חובה זו מעוגנת כיום בתקנה 14 לתקנות מורי הדרך. הניסיון מוכיח כי חיוב מורי הדרך בהשתתפות בהשתלמויות מקצועיות מדי שנה תורם רבות לאיכות שירות הוראת הדרך הניתן לתייר, ולפיכך מוצע להמשיך ולעגן חובה זו גם בחוק המוצע.

סעיף 9 הסעיף המוצע קובע הוראות לעניין חידוש רישיון הוראת דרך. על פי המוצע בסעיף קטן (א), על מורה דרך המבקש לחדש את רישיונו להגיש בקשה לחידושו 30 ימים לפחות לפני תום תקופת הרישיון. הוראה זו באה להבטיח רציפות במתן הרישיונות ולמנוע מצב שבו מורי דרך המגישים באיחור בקשה לחידוש רישיון ממשיכים במתן שירות הוראת דרך גם לאחר פקיעת רישיונם ולפני שחודש.

סעיף קטן (ב) לסעיף המוצע מותיר שיקול דעת לממונה, להתיר מטעמים שיירשמו, הגשת בקשה לחידוש רישיון לאחר המועד הקבוע בסעיף קטן (א). כך למשל, במקרה שבו מורה דרך שוהה בחו"ל תקופה ארוכה או שנבצר ממנו לחדש את הרישיון בשל נסיבה חריגה אחרת.

סעיף קטן (ג) לסעיף המוצע קובע כי הממונה על הוראת הדרך רשאי להיענות לבקשה לחידוש רישיון לאחר שוודא כי ממשיכים להתקיים במורה הדרך התנאים

שירות מקצועי ואיכותי, דבר בעל חשיבות בעיקר בנוגע לתייר החוץ אשר חווים את ביקורם בישראל ומכירים את ישראל באמצעות מורה הדרך המלווה אותם.

נוסף על תנאי הכשירות הנוגעים לאזרחות או תושבות, לגיל, ולהעדר הרשעה פלילית, המעוגנים בסעיף 5 המוצע, והבאים להבטיח מתן שירות הוראת דרך בידי בוגר בעל אחריות, דורש הסעיף האמור, כתנאי למתן רישיון, השכלה מתאימה של המבקש, וזאת כדי להבטיח את איכות השירות להוראת דרך על פי המוצע על מבקש הרישיון להיות בעל תעודה המעידה על סיום תכנית ללימודי הוראת דרך שהממונה על הוראת דרך הכיר בה וכן לעמוד בהצלחה בבחינות שערך הממונה. סעיף 6 המוצע מסמך את השר לקבוע הוראות לעניין הכרה בתכנית לימודי הוראת דרך ולעניין הבחינות שיערוך הממונה על הוראת דרך לצורך קבלת הרישיון.

ההכרה בתכנית הלימודים דרושה כדי להבטיח כי התכנים החשובים והרלוונטיים ביותר למתן שירות מיומן ומקצועי של הוראת דרך. כגון תכנים הכרחיים (סביבה, דתות, היסטוריה), עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות בטוילים, וכיו"ב, יילמדו בכל המוסדות המציעים לימודי הוראת דרך עריכת בחינות בידי הממונה על הוראת דרך שפרטיהן וסדריהן ייקבעו בתקנות באה להבטיח גם היא כי מורה הדרך יהיה בעל ההכשרה המתאימה למתן השירות.

סעיף 7 מוצע לקבוע כי רישיון הוראת דרך יהיה תקף ל-5 שנים. ההוראה המוצעת משנה את המצב המשפטי הקיים שלפיו תוקף רישיון כאמור הוא לשנתיים בלבד (ר' תקנה 12(א) לתקנות מורי דרך). המצב המוצע מטיב עם מורי הדרך, שכן תוקף הרישיון יהיה ארוך יותר.

סימן ב': הממונה על הוראת הדרך ומרשם מורי הדרך

10. (א) השר ימנה, מבין עובדי משרדו, ממונה על הוראת הדרך, שימלא את התפקידים הממונה על הוראת הדרך שנקבעו לו לפי חוק זה.
 11. (א) הממונה על הוראת הדרך ינהל מרשם של מורי הדרך, בשפה העברית ובשפות אחרות מרשם מורי הדרך שיקבע השר (בסעיף זה – המרשם).
 - (ב) המרשם יכלול פרטים אלה:
 - (1) פרטי מורה הדרך ותקופת תוקפו של הרישיון שבידו;
 - (2) מורי הדרך שרישיונם מותלה ומורי הדרך שרישיונם בוטל.
 - (ג) המרשם יפורסם באתר האינטרנט של משרד התיירות ובכל דרך אחרת שיוורה הממונה על הוראת הדרך.
 - (ד) השר רשאי לקבוע פרטים נוספים שייכללו במרשם.
- סימן ג': כללי אתיקה למורי הדרך ודין משמעת**
12. מורה דרך ידריך תייר במקצועיות ובמיומנות תוך שמירה על ערכי המקצוע וכללי חובת מורה הדרך האתיקה שנקבעו לפי סעיף 13.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 12 עד 32
כללי
 סימן ג' המוצע עניינו בכללי אתיקה ובדין המשמעת החלים על מורי הדרך. הסימן המוצע מסמין מחד גיסא את השר, לקבוע כללי אתיקה למורי הדרך, ומאידך גיסא קובע הוראות לעניין הדין המשמעתי שיחול על מורי הדרך בשל הפרת כללי האתיקה שנקבעו כאמור או בשל התנהגות בלתי הולמת אחרת של מורה הדרך. הוראות הסימן נועדו לעגן בחוק את האמצעים הדרושים להבטחת קיומן של הוראות החוק והתקנות לפיו בידי מורי הדרך תוך שמירה על הליך ראי ונאות.

סימן ג' המוצע מעגן את ההוראות לעניין ההליך המשמעתי שיחול על מורי הדרך, על פי המוצע תמונה ועדת משמעת שתעסוק בהפרת כללי האתיקה ובעבירות משמעת אחרות של מורי הדרך והיא תהיה רשאית להטיל על מורה הדרך אמצעי משמעת שונים כגון התראה, נזיפה, קנס, התליית רישיון או ביטולו. הוראות אלה דומות להוראות הקבועות בחקיקה אחרת לעניין דין משמעתי (ר' למשל פרק ח' לפקודת הרוקחים, התשמ"א-1981, ופרק ז' לחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012).

יצוין כי כבר היום קיים הליך משמעתי למורי הדרך מכוח תקנות 5 ו-6 לתקנות מורי הדרך, המתקיים בפני המועצה המייעצת לענייני אתיקה של מורי הדרך כהגדרתה בתקנות האמורות. כעת, מוצע לעגן את ההליך המשמעתי בחקיקה ראשית בדומה להסדרים הקיימים לעניין זה בחקיקה אחרת.

סעיף 12 מוצע לעגן את החובה הכללית של מורה הדרך להדריך תייר במקצועיות ובמיומנות תוך שמירה על ערכי המקצוע וכללי האתיקה למורי הדרך. להוראה זו חשיבות יתרה כאשר מדובר בהדרכה של תיירי חוץ החווים את ביקורם בישראל ומכירים את ישראל באמצעות מורה הדרך המלווה אותם.

לעניין תושבות או אזרחות ולעניין העדר פליליות הקבועים בסעיף 15(1) ו-13(3) לחוק המוצע שעניינו "תנאים למתן רישיון". לעניין זה יובהר כי לגבי התנאים האחרים המנויים בסעיף 15(2), (4) ו-5 לחוק המוצע (גיל והשכלה נדרשת) אין צורך לחזור ולוודא את התקיימותם משנבדקו כבר בעת מתן הרישיון מלבחתיחה. תנאי נוסף הנדרש לצורך חידוש הרישיון הוא עמידה בחובת ההשתתפות בהשתלמויות, הקבועה בסעיף 8 המוצע, וזאת כדי להבטיח שמירה על הכשרה מתאימה של מורי הדרך. עם זאת מוצע להותיר שיקול דעת לממונה על הוראת הדרך לאשר חידוש רישיון גם במקרה שבו מורה הדרך נעדר מהשתלמות מסוימת אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת.

סעיף 10 מוצע להסמיך את השר למנות ממונה מבין עובדי משרד התיירות לצורך יישום הוראות פרק ב' לעניין שירות הוראת הדרך וזאת בדומה למצב הנהוג היום (ר' הגדרת "ממונה" בתקנה 1 לתקנות מורי הדרך). הממונה ירכז את כל הנושאים הכרוכים ברישוי מורה הדרך וסדרי עבודתם ויהווה גם כתובת לתיירים בתלונות על מורי הדרך וכתובת למורי הדרך בעניינים הכרוכים באסדרת מקצועם.

סעיף 11 הסעיף המוצע קובע כי הממונה על הוראת הדרך ינהל מרשם של מורי הדרך (היינו – של בעלי הרישיונות להוראת הדרך). המרשם יכלול את פרטי מורי הדרך ותוקף רישיונם וייתחם למורי הדרך שרישיונם הותלה או בוטל. השר רשאי לקבוע בתקנות פרטים נוספים שייכללו במרשם. על פי המוצע המרשם יהיה בשפה העברית ובכל שפה אחרת שיקבע השר והוא יפורסם באתר האינטרנט של משרד התיירות. פרסום המרשם נועד להקל על תיירים בכלל ועל תיירי חוץ בפרט וכן על נותני שירותי תיירות לבדוק מיהם מורי הדרך המורשים בישראל, לצורך התקשרות עמם לשם קבלת שירות הוראת הדרך.

- כללי אתיקה 13. השר, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת, רשאי לקבוע כללי אתיקה למורי דרך.
- עבירת משמעת 14. מורה דרך שעשה אחת מאלה, עבר עבירת משמעת:
- (1) נהג בדרך שאינה הולמת את עיסוקו;
 - (2) הפר כלל מכללי האתיקה שנקבעו לפי סעיף 13;
 - (3) הפר את חובת ההזדהות שחלה עליו לפי סעיף 72;
 - (4) גילה חוסר אחריות או רשלנות חמורה בעת עיסוקו במקצועו;
 - (5) הורשע בפסק דין סופי, בין בישראל ובין מחוץ לישראל, בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לעסוק בהוראת דרך.
- ועדת משמעת 15. (א) השר ימנה ועדת משמעת למורי דרך שתפקידה לדון ולהחליט בעבירות משמעת.
- (ב) ועדת המשמעת תהיה בת שלושה חברים, והם:
- (1) עובד המדינה הכשיר להתמנות לשופט בית משפט שלום, והוא יהיה היושב ראש;
 - (2) עובד משרד התיירות, בעל מומחיות בתחום של שירות הוראת דרך;
 - (3) מורה דרך שאינו עובד המדינה, בעל ניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות במתן שירות הוראת דרך, שימונה בהתייעצות עם הוועדה המייעצת.
- (ג) השר ימנה ממלאי מקום לחברי ועדת משמעת, לפי הוראות סעיף זה.
- (ד) חבר הוועדה המייעצת לא ימונה לחבר ועדת משמעת בטרם חלפה שנה מתום כהונתו כחבר הוועדה המייעצת.
- (ה) הודעה על מינוי חברי ועדת המשמעת תפורסם באתר האינטרנט של משרד התיירות.
- אי-תלות 16. במילוי תפקידו אין על חבר ועדת המשמעת מרות זולת מרותו של הדין.
- סייגים למינוי של חבר ועדת המשמעת 17. לא ימונה לחבר ועדת המשמעת מי שמתקיים בו אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

ראוי לעסוק בהוראת דרך. רשימה זו מרחיבה את רשימת העבירות הקבועה היום בתקנה 15 לתקנות מורי הדרך.

סעיף 15 מוצע לקבוע כי השר ימנה ועדת משמעת הכוללת שלושה חברים: משפטן בשירות המדינה הכשיר להתמנות לשופט בית משפט שלום, והוא יהיה היושב ראש; עובד משרד התיירות, בעל מומחיות בתחום של שירות הוראת דרך; מורה דרך שאינו עובד המדינה, בעל ניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות במתן שירות הוראת דרך, שימונה בהתייעצות עם הוועדה המייעצת. עוד מוצע כי השר ימנה ממלאי מקום לחברי ועדת המשמעת. הרכב זה דומה להרכבים מקבילים של ועדות משמעת בחקיקה אחרת העוסקת בדין משמעת.

סעיף 16 מוצע לקבוע כי המרות היחידה שתהיה על חבר ועדת המשמעת היא מרותו של הדין.

סעיף 17 מוצע לקבוע כי לא יוכל להתמנות לחבר ועדת משמעת, מי שהורשע בעבירה פלילית או

סעיף 13 מוצע להסמיך את השר לקבוע כללי אתיקה למורי דרך בהתייעצות עם הוועדה המייעצת. כיום יש כללי אתיקה למורי דרך להבטחת ערכי המקצוע, המפורסמים באתר האינטרנט של משרד התיירות. כללים אלה מהווים כיום אמות מידה למורה הדרך בעת עבודתו במקצוע. עם חקיקת החוק המוצע תיעשה התאמה של כללים אלה להוראות החוק המוצע והם ייקבעו ויפורסמו מחדש ברשומות.

סעיף 14 מוצע לקבוע רשימה של עבירות משמעת שמורה דרך שעבר אותן יהיה כפוף לדין משמעתי לפי סימן ג' המוצע. רשימת עבירות המשמעת כוללת לפי סעיף 14 המוצע את אלה: התנהגות בדרך שאינה הולמת את העיסוק בהוראת דרך; הפרת כלל מכללי האתיקה; הפרת חובת ההזדהות; גילוי חוסר אחריות או רשלנות חמורה בעת העיסוק במקצוע; הרשעה בפסק דין סופי, בין בישראל ובין מחוץ לישראל, בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה מורה הדרך אינו

(1) הוא הורשע בפסק דין סופי בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש חבר בוועדת המשמעת או שבית המשפט קבע לגביו שעבר עבירה כאמור;

(2) הוגשו נגדו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה כאמור בפסקה (1), וטרם ניתן פסק דין סופי בעניין;

(3) הוא עלול להימצא, במישורין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר ועדת המשמעת לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלו או של קרובו, כאמור בסעיף 44(א).

18. חבר ועדת המשמעת ימונה לתקופה של ארבע שנים, ורשאי השר לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת, וכן, לאחר הפסקה של ארבע שנים רצופות לפחות, לשוב ולמנותו ללא יותר משתי תקופות כהונה נוספות רצופות כאמור.

19. (א) חבר ועדת המשמעת יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו בהתקיים אחד מאלה:
(1) הוא התפטר מחברותו בוועדת המשמעת במסירת כתב התפטרות לשר;
(2) הוא חדל מלמלא אחר תנאי הכשירות לפי סעיף 15, שמכוחם מונה לחבר ועדת המשמעת.
(3) מתקיים בו האמור בסעיף 17(1).

(ב) השר רשאי, בהודעה בכתב, להעביר חבר ועדת משמעת מכהונתו בהתקיים אחד מאלה:

- (1) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו;
- (2) מתקיים בו האמור בסעיף 17(2) או (3);
- (3) התקיימו בו נסיבות אחרות שבשלהן אין הוא ראוי לכהן כחבר ועדת המשמעת.

20. (א) נוכח היועץ המשפטי למשרד התיירות או עורך דין עובד המדינה שהוא הסמיך לכך (בסימן זה – תובע), כי יש ראיות לכאורה לכך שמורה דרך עבר עבירת משמעת, יגיש נגדו קובלנה לוועדת משמעת, זולת אם סבר שאין בהגשת קובלנה כאמור עניין לציבור.

- (1) (ב) תלונות על עבירות משמעת של מורה דרך יתבררו בידי תובע או בידי עובד המדינה שהשר הסמיכו לכך (בסימן זה – חוקר);
- (2) חוקרים שמונו לפי פסקה (1) יפעלו לפי הנחיות התובע ויגישו לו את ממצאי בירורם ואת תוצאותיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 19 מוצע לקבוע כי חבר ועדת המשמעת יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו אם התפטר במסירת כתב התפטרות לשר, אם נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, אם חדל להתקיים לגביו תנאי מתנאי הכשירות המנויים בסעיף 15 או אם מתקיימים בו הסייגים המנויים בסעיף 17.

סעיף 20 מוצע לקבוע את ההליך להגשת קובלנה בעניינו של מורה דרך, ובידי מי יתבררו תלונות טרם ההחלטה אם להגיש קובלנה.

סעיף 21 מוצע לקבוע כי תובע או נקבל יהיו רשאים לבקש את פסילתו של חבר ועדת המשמעת אם

בעבירת משמעת שבשלה אין הוא ראוי לכהן כחבר הוועדה כאמור, מי שהוגשו נגדו כתב אישום או קובלנה וטרם ניתן פסק דין סופי בעניין, או מי שעשוי להימצא באופן תדיר במצב של ניגוד עניינים בין עניין אישי שלו לבין תפקידו כחבר ועדת המשמעת. הוראה זו באה להבטיח כי מי שבא לדון את חברו יהיה נקי מכל רבב ומשוא פנים.

סעיף 18 מוצע לקבוע כי חבר ועדת המשמעת ימונה לתקופת כהונה של 4 שנים, וכי השר יהיה רשאי להאריך את כהונתו בתקופה נוספת. כמו כן מוצע לקבוע כי לאחר הפסקה של 4 שנים, יהיה ניתן למנותו לשתי תקופות כהונה נוספות. הוראה זו באה להבטיח כי הרכב חברי הוועדה ישתנה מעת לעת.

(ג) לשם ביצוע סמכויותיהם לפי סעיף זה יהיו נתונות לתובע ולחוקר הסמכויות לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)³, וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול, בשינויים המחויבים, על חקירה שערך תובע או חוקר.

פסילת חבר ועדת משמעת 21. (א) תובע או נקבל רשאים לבקש לפסול חבר ועדת המשמעת מלישב בדיון אם קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בבירור הקובלנה.

(ב) לא תישמע בקשה כאמור בסעיף קטן (א) אלא בתחילת הדיון או מיד לאחר שנודעו לתובע או לנקבל הנסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים כאמור באותו סעיף קטן.

(ג) נטענה טענת פסלות נגד חבר ועדת המשמעת, תחליט בה ועדת המשמעת לאלתר ולפני שתיתן כל החלטה אחרת.

(ד) על החלטת ועדת המשמעת בעניין פסלות חבר הוועדה, רשאים תובע או נקבל לערער לפני בית המשפט המחוזי בתוך 15 ימים מיום המצאת ההחלטה.

סדרי דין ודיני ראיות 22. (א) המניין החוקי בשיבות ועדת המשמעת הוא כל חבריה.

(ב) החלטות ועדת המשמעת יתקבלו ברוב קולות חבריה.

(ג) דיון משמעת יתנהל בנוכחות התובע והנקבל, אך ועדת המשמעת רשאית לנהל דיון שלא בנוכחות הנקבל, באחד מאלה:

(1) סניגורו של הנקבל התייצב במקומו;

(2) הנקבל נעדר מהשיבה בלא סיבה מספקת, לאחר שהוזהר שאם ייעדר בלא סיבה מספקת תהיה רשאית הוועדה לדון בעניינו שלא בפניו.

(ד) ועדת המשמעת תדון בדלתיים סגורות אלא אם כן הורתה לקיים את הדיון, כולו או מקצתו, בפומבי.

(ה) שר המשפטים, לאחר התייעצות עם השר, יקבע את סדרי הדיון לפני ועדת המשמעת ובערער לבית המשפט, לרבות הדרך להגשת הערעור; בעניין שלא נקבעה לגבי הוראה בתקנות כאמור, תפעל הוועדה בדרך הנראית לה כצודקת וכמועילה ביותר.

(ו) על דיון בדלתיים סגורות ועל דיון בפומבי לפי סעיף זה יחולו ההוראות לעניין איסור פרסום לפי סעיף 70 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984⁴, בשינויים המחויבים.

(ז) הסמכות להחליט בעניינים שבסדרי דין הנוגעים לקובלנה מסוימת נתונה ליושב ראש ועדת המשמעת, שעה שהוועדה אינה יושבת בדיון.

ד ב ר י ה ס ב ר

הנקבל בהתקיים התנאים המפורטים בסעיף.

עוד מוצע לקבוע כי הדיון יתקיים בדלתיים סגורות אלא אם כן הורתה הוועדה לקיים את הדיון, כולו או מקצתו, בפומבי.

מוצע גם לקבוע כי ועדת המשמעת אינה כפופה לדיני הראיות, למעט לדינים בדבר ראיות חסויות, אלא אם כן קבע שר המשפטים, לאחר התייעצות עם השר, כי על ועדת המשמעת יחולו חלק מדיני הראיות כפי שיקבע.

קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בבירור הקובלנה. מוצע כי על החלטה בעניין פסלות יהיה ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בתוך 15 ימים.

סעיף 22 מוצע לקבוע את סדרי עבודתה של ועדת משמעת, כך שהמניין החוקי בשיבות ועדת המשמעת יהיה חברי הוועדה כולם, והחלטות יתקבלו ברוב קולות.

מוצע לקבוע כי ככלל, דיון משמעת יתקיים בנוכחות התובע והנקבל, אך יהיה ניתן לקיים דיון גם שלא בנוכחות

³ חוקי א"י, כרך א' עמ' (ע) 439, (א) 467.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 198.

(ח) ועדת המשמעת אינה כפופה לדיני הראיות, למעט לדינים בדבר ראיות חסויות, אלא אם כן קבע שר המשפטים, לאחר התייעצות עם השר, כי על ועדת המשמעת יחולו חלק מדיני הראיות כפי שיקבע.

(ט) הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין שבפסק דין סופי במשפט פלילי המרשיע את הנקבל, יראו אותם כמוכחים בהליך משמעותי נגד אותו נקבל.

23. (א) על אף האמור בסעיף 22(א), נעדר חבר ועדת המשמעת שאינו יושב ראש הוועדה, מותב חסר מיישיבה, יתקיים הדיון באותה ישיבה לפני חברי הוועדה הנוכחים, אם הסכימו לכך הצדדים, אלא אם כן החליט היושב ראש לדחות את הדיון.

(ב) דיון שנערך במוותב חסר כאמור בסעיף קטן (א), לא יסתיים אלא לפני ועדת המשמעת בהרכבה המלא.

24. (א) נבצר מחבר ועדת המשמעת שאינו יושב ראש הוועדה לסיים את הדיון, יצרף מותב קטוע היושב ראש חבר אחר במקומו, מקרב ממלאי המקום כאמור בסעיף 15(ג), שמתקיימים בו אותם תנאי כשירות, אלא אם כן החליט, מטעמים שיירשמו ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם, כי צירוף חבר אחר עלול לגרום לעיוות דין.

(ב) צורף חבר אחר כאמור בסעיף קטן (א), רשאית ועדת המשמעת להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיעה בהרכבה הקודם, אם סברה שלא ייגרם עיוות דין, לאחר שנתנה לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם; החליטה הוועדה להמשיך בדיון, רשאית היא לנהוג בראיות שגבתה בהרכבה הקודם כאילו גבתה אותן בעצמה או לחזור ולגבותן, כולן או חלקן.

(ג) על אף האמור בסעיף 22(ב), נותרו שני חברים בוועדת המשמעת ונחלקו בדעותיהם, תכריע דעתו של יושב ראש הוועדה.

25. (א) ועדת המשמעת רשאית ביוזמתה או לבקשת בעל דין – סמכויות עזר של ועדת המשמעת

(1) לזמן אדם לבוא לפניו כדי להעיד או להציג דבר;

(2) להזהיר או להשביע עד בהתאם לחוק לתיקון דיני הראיות (אזהרת עדים וביטול שבועה), התש"ס-1980⁵;

(3) לבקש מבית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו יושבת הוועדה, לתת צו לפי סעיף 13 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971⁶, לשם גביית עדות;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 25 מוצע לקבוע את סמכויות העזר של ועדת המשמעת. בין סמכויות אלה: זימון אדם לבוא לפניו כדי להעיד או להציג דבר; אזהרה או השבעה של עד בהתאם לחוק לתיקון דיני הראיות (אזהרת עדים וביטול שבועה), התש"ס-1980; בקשה מבית משפט מחוזי לתת צו לפי סעיף 13 לפקודת הראיות, [נוסח חדש], התשל"א-1971 לשם גביית עדות; ופסיקת דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה לעדים שהוזמנו על ידה, והכול ביוזמת הוועדה או לבקשת בעל דין.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה של סירוב להעיד או להופיע לפני הוועדה, בלא הסבר המניח את דעתה של הוועדה, רשאית היא לצוות על הבאת העד לפניו בצו, לאחר שהוזהרה.

בנוסף, מוצע לקבוע כי אם הדיון בוועדת המשמעת נוגע לעבירת משמעת שהיא הרשעה בעבירה פלילית, יראו את הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין שבפסק דין סופי כמוכחים בהליך משמעותי נגד אותו נקבל.

סעיפים מוצע לקבוע כי בהסכמת הצדדים, תוכל ועדת 23 ו-24 המשמעת לקיים דיון במוותב חסר, אלא אם כן יחליט יושב ראש הוועדה לדחות את הדיון. עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו נבצר מחבר הוועדה שאינו יושב ראש הוועדה להשלים את הדיון, ויושב ראש הוועדה החליט שלא לצרף ממלא מקום במקומו מטעמים שיירשמו ועקב חשש שצירופו יגרום לעיוות דין, רשאית ועדת המשמעת לאחר שנתנה לצדדים הזדמנות לטעון את טענותיהם, לקיים דיון במוותב קטוע.

⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 202.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

(4) לפסוק דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה לעדים שהוזמנו לפי סעיף זה, כמו לעד שהוזמן להעיד בבית משפט.

(ב) דרשה ועדת המשמעת מאדם להעיד או להציג דבר כאמור בסעיף קטן (א)(1), והוא סירב לעשות כן בלא הצדק המניח את דעת הוועדה, רשאית היא לצוות על הבאתו לפניו בזמן שתקבע בצו, ובלבד שהזהירה אותו כי בכוונתה לעשות כן; על צו הבאה לפי סעיף קטן זה יחולו ההוראות לפי סעיף 73 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בשינויים המחויבים.

(ג) הסמכות להחליט בעניינים לפי סעיף זה הנוגעים לקובלנה מסוימת נתונה ליושב ראש ועדת המשמעת, שעה שהוועדה אינה יושבת בדיון.

26. (א) מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל עבר עבירת משמעת, רשאית היא לנקוט נגדו אחד או יותר מאמצעים אלה:

אמצעים משמעתיים

(1) התראה;

(2) נזיפה;

(3) קנס בשיעור שלא יעלה על הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

(4) התליית רישיון לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים;

(5) ביטול רישיון.

(ב) מי שרישיונו בוטל לפי הוראות סעיף קטן (א)(5), לא יגיש בקשה לרישיון לפני שעברו חמש שנים מיום הביטול.

27. (א) החליטה ועדת המשמעת לנקוט נגד נקבל אמצעי משמעת של קנס או התליית רישיון, לפי הוראות סעיף 26(א)(3) או (4), רשאית היא להורות שאמצעי המשמעת האמור יהיה, כולו או חלקו, על-תנאי.

אמצעי משמעת על-תנאי

(ב) החליטה ועדת המשמעת כאמור בסעיף קטן (א), לא יופעל התנאי אלא אם כן עבר הנקבל, בתוך התקופה שנקבעה בהחלטת ועדת המשמעת (בסעיף זה – תקופת התנאי), אחת מעבירות המשמעת שנקבעו בהחלטתה (בסעיף זה – עבירה נוספת) וועדת המשמעת מצאה, בתוך תקופת התנאי או לאחריה, שהנקבל עבר עבירה נוספת כאמור.

(ג) תקופת התנאי תימנה מיום מתן החלטת ועדת המשמעת בדבר נקיטת אמצעי משמעת על-תנאי נגד נקבל, אלא אם כן הורתה ועדת המשמעת אחרת.

28. (א) על החלטת ועדת המשמעת בקובלנה רשאים התובע והנקבל לערער לפני בית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מיום מתן ההחלטה המסיימת את הדיון בקובלנה, ואם ניתנה ההחלטה שלא במעמד הצדדים – בתוך 45 ימים מיום המצאתה.

ערעור על החלטת ועדת משמעת

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים מוצע לקבוע כי ערעור על החלטות ועדת המשמעת יהיה בזכות לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים. עוד מוצע כי על החלטת בית המשפט המחוזי יהיה ניתן לערער ברשות בית המשפט העליון או אם ניתנה רשות בגוף פסק הדין של בית המשפט המחוזי.

סעיפים מוצע לקבוע מהן הסנקציות שאותן רשאית 26 ו-27 וועדת המשמעת להטיל על מי שקבעה כי עבר עבירת משמעת, ובהן התראה, נזיפה, קנס או התליית רישיון או ביטולו. עוד מוצע לקבוע כי מי שבוטל רישיונו בשל עבירת משמעת לא יוכל להגיש בקשה לרישיון חדש לפני שעברו חמש שנים לפחות מיום הביטול.

⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ב) פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור לפי סעיף זה ניתן לערער לפני בית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך, או אם ניתנה רשות לכך בגוף פסק הדין.

29. (א) אין בהגשת ערעור כדי לעכב את ביצוע החלטת ועדת המשמעת שעליה הוגש הערעור, אלא אם כן החליטה ועדת המשמעת אחרת, ואם הוגש ערעור – אם החליט בית המשפט שלערעור אחרת.

עיכוב ביצוע של החלטת ועדת משמעת

(ב) על החלטה של ועדת המשמעת לפי סעיף זה רשאים הנקבל והתובע לערער כשם שמערערים על החלטת ועדת המשמעת בקובלנה, לפי סעיף 28.

30. (א) ועדת המשמעת רשאית להעמיד את החלטותיה לעיון הציבור, בלא ציון שם הנקבל ופרטים אחרים שיש בהם כדי לזהותו (בסעיף זה – פרטים מזהים).

העמדה לעיון הציבור של החלטות ועדת משמעת

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), ועדת המשמעת רשאית להעמיד לעיון הציבור את החלטתה, כולה או חלקה, כאמור באותו סעיף קטן, בציון פרטים מזהים, בדרך ולתקופה כפי שתורה, ולאחר ששמעה את התובע ואת הנקבל ושקלה בין השאר את הפגיעה בפרטיותו של הנקבל או של צד שלישי ואת הצורך באזהרת הציבור; העמידה ועדת המשמעת את החלטתה לעיון הציבור בציון פרטים מזהים כאמור, באמצעות האינטרנט, ינקוט משרד התיירות אמצעים כדי למנוע ככל האפשר את העיון באינטרנט בפרטים המזהים בתום התקופה שעליה הורתה ועדת המשמעת לפי סעיף קטן זה.

(ג) החלטות ועדת המשמעת לא יועמדו לעיון הציבור כל עוד ניתן לערער עליהן, ואם הוגש ערעור – כל עוד לא תמו ההליכים בערעור, אלא אם כן החליט בית המשפט שלערעור אחרת.

(ד) על החלטת ועדת המשמעת לפי סעיף זה רשאים הנקבל והתובע לערער כשם שמערערים על החלטת ועדת המשמעת בקובלנה, לפי סעיף 28.

(ה) קיבלה ועדת המשמעת החלטה על התליה או ביטול של רישיון ולא הוגש ערעור על החלטתה לפי סעיף 28 עד תום התקופה האמורה באותו סעיף, או שהוגש ערעור כאמור וניתן פסק דין סופי המורה על התליה או ביטול של הרישיון, תמסור הוועדה הודעה על כך לממונה על הוראת דרך לצורך עדכון הפרטים במרשם מורי הדרך כאמור בסעיף 11(ב)(2).

31. (א) היה לוועדת המשמעת יסוד סביר לחשד שהנקבל עבר עבירת משמעת או שמתנהלים נגדו הליכים פליליים בשל עבירה כאמור בסעיף 14(5), רשאית היא, אם ראתה שחומרת העניין או טובת הציבור מחייבות זאת, לאחר שנתנה לנקבל הזדמנות לטעון את טענותיו, להתלות זמנית את רישיונו.

התליה עד לסיום הליכים

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי החלטות ועדת המשמעת לא יועמדו לעיון הציבור כל עוד ניתן לערער עליהן, ואם הוגש ערעור – כל עוד לא תמו ההליכים בערעור, אלא אם כן החליט בית המשפט שלערעור אחרת.

בנוסף מוצע לקבוע כי ועדת המשמעת תודיע על החלטתה בדבר התליה או ביטול רישיון לממונה על הוראת דרך, לצורך עדכון מרשם מורי הדרך.

סעיף 31 מוצע לאפשר לוועדת המשמעת, ככל שיש לה יסוד סביר לחשד שהנקבל עבר עבירת משמעת או שמתנהלים נגדו הליכים פליליים בשל עבירה כאמור בסעיף 14(5) להתלות זמנית את רישיונו של הנקבל,

מוצע לקבוע כי הגשת ערעור לא תעכב את ביצוע החלטתה של ועדת המשמעת, אלא אם כן החליטה ועדת המשמעת אחרת, או בית המשפט שלערעור – אם הוגש ערעור.

סעיף 30 מוצע לקבוע כי ועדת המשמעת תהיה רשאית להעמיד את החלטותיה לעיון הציבור, בלי לציין את שם הנקבל ופרטים מזהים אחרים. למרות זאת, לצורך אזהרת הציבור, ועדת המשמעת תהיה רשאית לפרסם החלטה או חלק ממנה בציון פרטים מזהים של הנקבל, בדרך ולפרק זמן שתקבע, לאחר שניתנה לנקבל הזדמנות להשמיע את טיעוניו ולאחר ששקלה את הפגיעה האפשרית בפרטיותו או בפרטיות של צד שלישי.

(ב) התליה כאמור בסעיף קטן (א) תעמוד בתוקפה עד למתן החלטת סופית בהליך משמעותי או פסק דין סופי בהליך פלילי כאמור באותו סעיף קטן, והכול אלא אם כן הורחה ועדת המשמעת על מועד מוקדם יותר להפסקת ההתליה.

(ג) (1) ועדת המשמעת רשאית להתלות רישיון כאמור בסעיף קטן (א), אף בטרם הוגשה קובלנה בשל אותה עבירה, מיוממתה, או לבקשת התובע, לאחר שנתנה למורה הדרך הזדמנות לטעון את טענותיו; ואולם אם לא הוגשה קובלנה בשל העבירה כאמור בתוך 30 ימים מיום שהותלה הרישיון – בטלה ההתליה.

(2) על אף האמור בפסקה (1) רשאית ועדת המשמעת להורות על הארכת ההתליה הזמנית לתקופות נוספות, ובלבד שתקופת ההתליה הכוללת לא תעלה על 12 חודשים מהמועד שבו הותלה הרישיון לראשונה.

(ד) על החלטת ועדת המשמעת לפי סעיף זה רשאים הנקבל והתובע לערער כשם שמערערים על החלטת ועדת המשמעת בקובלנה לפי סעיף 28.

32. (א) ענישה או זיכוי בהליכים פליליים אינם מונעים נקיטת הליכים על פי סימן זה נגד מורה הדרך בשל אותו מעשה או מחדל, ונקיטת אמצעי משמעת או זיכוי בידי ועדת המשמעת בשל אותו מעשה או מחדל אינם מונעים נקיטת הליכים פליליים.

(ב) הוגש כתב אישום נגד מורה דרך בשל מעשה או מחדל המשמש גם עילה לדיון לפני ועדת המשמעת לפי סימן זה, רשאית ועדת המשמעת להפסיק את דיוניה עד למתן פסק דין סופי בהליך פלילי.

פרק ג': מיתקני תיירות

33. (א) השר יקבע אמות מידה ודרישות פיזיות בסיסיות לתכנון ולהקמה של מיתקנים מלונאיים, בהתאם לסיווגם ולרמתם (להלן – התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים); לא יקבע השר תקנים פיזיים למיתקנים מלונאיים בעניינים המוסדרים לפי חוק התכנון והבנייה או לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.⁸

דיון משמעותי
פזיון פלילי

קביעת תקנים
פיזיים למיתקנים
מלונאיים

דבריו הסבר

סעיפים החוק הקיים אינו מסדיר היבטים מרכזיים של המוצר העיקרי ששירות התיירות מספקים כיום – מיתקני התיירות. היבטים כללי

שונים מוסדרים כיום בתקנות מכוח החוק, הקיים בתכניות מכוח חוק התכנון והבנייה, בפסקי דין ובחוזרי מנכ"ל משרד התיירות. מוצע לעגן הסדרים אלה בחקיקה ראשית מאחר שמדובר בסוגיות כבדות משקל הנוגעות בין השאר לזכויות קניין. בפרק ג' המוצע, מוצע להסדיר שלושה היבטים מרכזיים לעניין מיתקני תיירות: הסמכה לקביעת אמות מידה ודרישות פיזיות בסיסיות לתכנון ולהקמה של מיתקנים מלונאיים (להלן – התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים) וקביעת הוראות לעניין השימוש בתקנים אלה; הגבלת האפשרות להעביר זכויות קנייניות בחלק מסוים ממיתקן מלונאי בכפוף לקביעת הסדרים ייחודיים לגבי בית מלון מיוחד שבו יהיה ניתן להעביר זכויות קנייניות ביחידות אירוח בכפוף למגבלות הקבועות בחוק; וענין ההוראות הנוגעות לקביעת דירוג וסיווג לבתי מלון וליחידות אירוח כפריות (צימרים) וקביעת אופן השימוש בדירוג או בסיווג שנכבד.

סעיף 33 כאמור לעיל, בחלק הכללי של דבריו ההסבר, התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים מעוגנים

אם ראתה שחומרת העניין או טובת הציבור מחייבות זאת. ההתליה תעמוד בתוקפה עד למתן החלטת סופית בהליך המתנהל כנגד הנקבל.

עוד מוצע לאפשר לוועדת המשמעת להתלות את רישיונו של מורה הדרך כאמור עוד בטרם הגשת קובלנה משמעתית, ואולם אם לא תוגש קובלנה כאמור בתוך 30 ימים ממועד ההתליה – תבטל ההתליה, אלא אם כן תחליט הוועדה להאריך את ההתליה לתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על 12 חודשים מיום שהרישיון הותלה לראשונה.

סעיף 32 מוצע לקבוע כי ענישה או זיכוי בהליך פלילי לא ימנעו נקיטת הליכים משמעתיים לפי החוק בשל אותו מעשה או מחדל, וכן להיפך – נקיטת הליכים משמעתיים לא תמנע נקיטת הליכים פליליים בשל אותו מעשה או מחדל.

עם זאת, מוצע לקבוע כי במקרה שבו הוגש כתב אישום נגד מורה דרך בשל מעשה או מחדל הנדונים לפני ועדת המשמעת, רשאית הוועדה להפסיק את דיוניה עד למתן פסק דין סופי בהליך הפלילי.

⁸ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

(ב) עמידה בתקנים הפיזיים היא תנאי למתן אישור כמפורט להלן:

- (1) אישור משרד התיירות הנדרש לפי סעיף 158א3 לחוק התכנון והבנייה לצורך מתן היתר בנייה לבית מלון מיוחד כהגדרתו בסעיף 35(א);
- (2) אישור משרד התיירות הנדרש לפי תכנית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה לצורך מתן היתר בנייה למיתקן מלונאי;
- (3) אישור משרד התיירות הנדרש לבקשת רשות מקרקעי ישראל לצורך הקצאת קרקע לשם הקמת מיתקן מלונאי;
- (4) אישור מינהלת השקעות בתיירות הנדרש בהתאם לכללים שקבעה המינהלת לפי סעיף 40ט לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959⁹, לצורך קבלת מענק לפי החוק האמור.

34. בעלים או חוכר לדורות של מיתקן מלונאי לא יעביר זכות בעלות או זכות חכירה לדורות, ולא יתחייב להעברת זכות כאמור, ביחידת אירוח או בחלק מסוים אחר של המיתקן המלונאי.

איסור העברת זכות בעלות או חכירה לדורות בחלק מסוים של מיתקן מלונאי

ד ב ר י ה ס ב ר

התיירות הנדרש לפי תכנית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה לצורך מתן היתר בנייה למיתקן מלונאי; אישור משרד התיירות הנדרש לבקשת רשות מקרקעי ישראל לצורך הקצאת קרקע לשם הקמת מיתקן מלונאי; אישור מינהלת השקעות בתיירות הנדרש בהתאם לכללים שקבעה המינהלת לפי סעיף 40ט לחוק עידוד השקעות הון לצורך קבלת מענק לפי החוק האמור.

בבוא לתת אישור מאישורים אלה יבדוק משרד התיירות את התאמת המיתקן המלונאי לתקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים שקבע הש.

סעיף 34 סעיף 13 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, קובע כי אין תוקף לעסקה בחלק מסוים במקרקעין, למעט במקרה של בית משותף (סעיף 13 לחוק האמור) או במקרה של שכירות (סעיף 78 לחוק האמור). כדי להבטיח את העיקרון של שמירה על קרקע תיירותית לצורכי ציבור (עיקרון המעוגן כיום בתמ"א 12/1 ופסיקה ר' חלק כללי לדברי ההסבר), שלפיו בית מלון על כל חלקיו הוא מקום שנועד לשימוש הציבור בכללותו, מוצע לאסור העברת זכות בעלות או זכות חכירה ביחידת אירוח או בחלק מסוים אחר של המיתקן המלונאי, או להתחייב להעברת זכות כאמור, וזאת גם אם המיתקן המלונאי נרשם כבית משותף וגם אם המדובר בהעברת זכות שכירות מסוג חכירה לדורות. הוראה זו באה להבטיח כי השימוש שיעשה בכל חלקיו של המיתקן המלונאי יהיה שימוש מלונאי ציבורי – וזאת הן ביחידות האירוח שבמיתקן והן בשטחי הציבוריים ובשטחי השירות הנדרשים להפעלתו. הוראה זו באה למנוע את הישנות של מקרים שקרו בעבר שבהם הועברו זכויות קנייניות בשטחים הציבוריים של מיתקן המלונאי (כגון אזור ההסעדה או השטחים המסחריים הכלולים במיתקן) דבר שמנע מתן שירות לאורחי המיתקן, או שהועברו זכויות קנייניות ביחידות אירוח במיתקן המלונאי לשימוש עצמי של רוכשים פרטיים.

כיום בחזור מנכ"ל משרד התיירות, 12/2012 בעניין תקנים פיזיים לתכנון וסיווג של מיתקני אכסון תיירותי, ואינם מוסדרים מכוח הוראות החוק הקיים. על פי הנוהג המקובל כיום משרד התיירות מתבקש לתת, במקרים מסוימים, אישור, כי תכנית מסוימת להקמת מיתקן מלונאי או בית מלון מיוחד שהוכנה לפי חוק התכנון והבנייה, או תכנית שהוכנה לצורך קבלת מענק לפי חוק עידוד השקעות הון, אכן עומדת בתנאים הפיזיים שנקבעו בחזור המנכ"ל. גם נוהג זה אינו מעוגן כיום בחוק.

מוצע על כן לעגן בסעיף 33 המוצע את הסמכות לקבוע בתקנות את התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים, וכן לקבוע את השימושים שיעשו בתקנים אלה.

בסעיף קטן (א) של סעיף 33, מוצע להסמיך את השר לקבוע את התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים. כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר תקנים אלה נועדו להבטיח כי המיתקן המלונאי יהיה ברמה נאותה התואמת את הסטנדרטים הבין-לאומיים לפי שיטת ה-Hotelstars המקובלת באירופה, כי יהיו די שטחים במיתקן המלונאי לשימושים מלונאיים וכי יהיו אמות מידה אחידות וידועות מראש בכל הנוגע לתכנון ולהקמה של מיתקנים מלונאיים. עם זאת מוצע להבהיר כי סמכות זו אינה סמכות מקבילה לסמכויות הנתונות לפי חוק התכנון והבנייה או חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, וכי תהיה נתונה לשר רק באותם עניינים שאינם מוסדרים לפי חוקים אלה.

סעיף קטן (ב) של סעיף 33 המוצע קובע את השימושים שיעשו בתקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים. על פי הסעיף הקטן האמור עמידה בתקנים הפיזיים היא תנאי למתן אישור כמפורט להלן: אישור משרד התיירות הנדרש לצורך מתן היתר בנייה לבית מלון מיוחד לפי חוק התכנון והבנייה (ר' תיקון עקיף לחוק התכנון והבנייה בסעיף 78 להצעת החוק ודברי ההסבר לסעיף האמור); אישור משרד

⁹ ס"ח התשי"ט עמ' 234.

“בית מלון מיוחד” – בית מלון המוגדר בהוראות התכנית החלה עליו כבית מלון מיוחד;
 “שימוש עצמי”, ביחידת אירוח – שימוש בדי רוכש הזכות ביחידת האירוח או שימוש שלא בתמורה בדי קרובי משפחתו מדרגה ראשונה של הרוכש;
 “תכנית” – כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה.

דברי הסבר

בשאר ימות השנה לרשות הציבור הרחב באמצעות חברת הניהול של המלון; ובדרך ניהולו והפעלתו של בית המלון. במשך השנים התברר שחלק מוועדות התכנון לא פעלו על פי חזון המנכ”ל בעת אישור פרויקטים מסוג זה, או לחלופין נמנעו מלאכוף את החריגה מתנאי התכנית או תנאי ההיתר. לפיכך יש צורך בעיגון הכללים בחקיקה ראשית ובקביעת סנקציות לאכיפתם, במטרה למנוע מקרים שבהם בעלי יחידות אירוח משתמשים ביחידות הנופש למטרות מגורים.

לשם כך מוצע לעגן בסעיף 35 לחוק המוצע את האפשרות להעביר זכויות קנייניות ביחידות אירוח בבית מלון מיוחד, לקבוע גבולות ותנאים לעניין העברת הזכויות כאמור ועניין השימוש העצמי שיהיה ניתן לעשות ביחידות שיירכשו, ולהסמיך את השר לקבוע בתקנות הוראות נוספות לעניין הקמה ותפעול של בית מלון מיוחד לשם הבטחת השימוש המלונאי בבית המלון. במקביל מוצע, בפרקים ו’ ו’ז’ המוצעים, לתת כלים לאכיפה מינהלית ופוליטית כדי להבטיח שיחידות האירוח שיירכשו אכן יישמשו בשימוש מלונאי במרבית ימות השנה.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי “בית מלון מיוחד” הוא בית מלון המוגדר ככזה בתכנית לפי חוק התכנון והבנייה החלה עליו. כך הגדרת בית מלון כ”בית מלון מיוחד”, בתכנית כאמור, תביא לכך שההוראות לפי סעיף 35 המוצע והתקנים הפיזיים הנוגעים לבית מלון מסוג זה שנקבעו לפי סעיף 33 המוצע יחולו לעניין בית המלון ולעניין בעלי הזכויות בו. יובהר כי כיום קיימות בתכניות לפי חוק התכנון והבנייה הגדרת שונות למיתקן מלונאי מסוג זה, כגון: “אכסון מלונאי מיוחד”, “מלונאות לסוגיה” “מלון דירות”, “דירות נופש”, “דיור נופש”, “בתי נופש” וכו’. המשותף לכל אלה הוא שבתכנית החלה עליהם נקבע כי ניתן למכור במיתקנים אלה יחידות אירוח. ההגדרה המוצעת קובעת כי מכאן ולהבא, לאחר תחילתו של החוק המוצע, המינוח האחיד שיש לעשות בו שימוש בתכניות לפי חוק התכנון והבנייה הוא “בית מלון מיוחד”. לגבי מינוחים כאמור לעיל שנקבעו בתכניות לפני תחילתו של החוק המוצע נקבעה הוראת מעבר בסעיף 87 ולפיה יראו גם אותם כ”בית מלון מיוחד” לעניין החוק המוצע.

כדי למנוע את הישנותם של מקרים מסוג זה ולהבטיח את תפעולו התקין של מיתקן מלונאי, מוצע לקבוע כי אין להעביר לאחר זכויות במקרקעין מסוג בעלות או חכירה לדורות או להתחייב להעברת זכות כאמור, בחלקיו השונים של המיתקן המלונאי.

סעיף 35 הסעיף המוצע קובע הוראות מיוחדות לעניין “בית מלון מיוחד”. לפי הסעיף האמור ועל אף האמור בסעיף 34 המוצע, אם בית מלון מוגדר כבית מלון מיוחד בתכנית לפי חוק התכנון והבנייה החלה עליו, יהיה ניתן להעביר לאחר זכות בעלות או זכות חכירה לדורות ביחידת אירוח בו או להתחייב להעברת זכות כאמור, וזאת בכפוף למגבלות ולתנאים הקבועים בסעיף המוצע.

במשך השנים התפתחה תופעה, שנבעה מההגדרות התכנוניות בקרקע, ולפיה חלק מיחידות האירוח בבתי מלון נמכרו לרוכשים, לשימושם העצמי בחלק מימות השנה. כמו כן הוקמו במשך השנים בניינים רבים אשר לפי התכנית החלה עליהם אמורים היו לשמש כבתי מלון, אך בפועל, במקרים רבים, שימשו יחידות האירוח בבתי מלון אלה או חלקן למגורי הרוכשים כמו דירה רגילה, במקום לשמש לייעודן המלונאי על פי התכנית שחלה על המבנה. זאת, תוך הפרת דיני התכנון והבנייה ודיני המקרקעין.

תופעה זו נדונה לפני בית המשפט העליון אשר פסק, בפס”ד ע”מ 2273/03 אי התכלת שותפות כללית ואח’ נ’ החברה להגנת הטבע ואח’ (פורסם בנבו, 7.12.2006) (להלן – פס”ד אי התכלת) כי “זכויות הקניין שרכשו המערערות היו כפופות, מלכתחילה, להגבלות התכנון והשימוש הנגזרות מאופיו וייעודו של השטח”. משמע כי כאשר מדובר בייעוד מלונאות ונופש וככל שניתן להעביר זכויות קנייניות ביחידת נופש בבית מלון, זכויות הקניין והשימוש ביחידה נגזרים מאופיו המלונאי של המבנה וייעודו לטובת הציבור.

משרד התיירות נדרש לקבוע את הכללים הנובעים מהחלטות אלה כדי לאפשר, ככל שהיום או רוכש יחידת האירוח אינו פועל על פיה, את אכיפתם באמצעות הוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה. כללים אלה עוגנו בחזון מנכ”ל 5/2009 לעניין אכסון מלונאי מיוחד. הכללים עוסקים בנושאים שונים ובין השאר במספר היחידות שניתן למכור והשטח הכולל שלהן; בהגבלת משך השימוש העצמי המצטבר בשנה ביחידת האירוח; באופן השיווק והמכירה של יחידת האירוח; במבנה הפיזי של היחידה באופן המשקף יחידת אירוח ולא דירת מגורים; בעמדת היחידה

(ב) על אף האמור בסעיף 34, בעלים או חוכר לדורות של בית מלון מיוחד רשאי להעביר זכות בעלות או זכות חכירה לדורות או להתחייב להעברת זכות כאמור, ביחידת אירוח, ובלבד –

(1) שלא יעביר זכות או יתחייב להעברת זכות כאמור ביותר ממחצית יחידות האירוח בבית המלון, המהוות עד מחצית מהשטח הבנוי לצורכי נופש;

(2) שיגביל את השימוש ביחידת האירוח בידי הרוכש, בחוזה שביניהם, לשימוש עצמי למטרת נופש לתקופה מצטברת שלא תעלה על שלושה חודשים בכל שנה קלנדרית.

(ג) הרוכש זכות בעלות או זכות חכירה לדורות או התחייבות לזכות כאמור, ביחידת אירוח בבית מלון מיוחד, יעשה ביחידת האירוח שימוש עצמי למטרת נופש, בלבד, לתקופה מצטברת שלא תעלה על שלושה חודשים בכל שנה קלנדרית, ובשאר ימות השנה יעמיד את היחידה לרשות הנהלת בית המלון לשם השכרתה לציבור הרחב; רוכש כאמור לא יעביר את זכותו ביחידת האירוח לאדם אחר אלא אם כן הגביל את השימוש ביחידת האירוח בידי האדם האחר, בחוזה שביניהם, כאמור בסעיף קטן (ב)2.

(ד) השה, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם שר האוצר, יקבע הוראות לעניין הקמה ותפעול של בית מלון מיוחד לשם הבטחת השימוש המלונאי בבית המלון, ובכלל זה בעניינים אלה:

(1) התנאים והדרכים למכירת הזכויות לגבי יחידות האירוח ושיווקן;

(2) אופן השימוש העצמי של רוכש הזכות ביחידת האירוח והשימוש המלונאי בה;

(3) דרך ניהולו והפעלתו של בית המלון.

36. (א) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין דירוג או סיווג של בתי מלון ושל יחידות אירוח כפרי.

דירוג וסיווג של
בתי מלון ויחידות
אירוח כפרי

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

בשאר ימות השנה יעמידה לרשות הנהלת בית המלון לשם העמדתה לשימוש מלונאי ציבורי רגיל, כמו שאר יחידות האירוח במלון. כמו כן מוצע לקבוע כי רוכש כאמור המעוניין להעביר את זכותו לאדם אחר לא יעשה כן אלא לאחר שהגביל את השימוש ביחידת האירוח, בחוזה בינו לבין אותו אדם, וזאת בדומה להגבלה שנקבעה בחוזה שעליו הוא חתם כרוכש.

לסעיף קטן (ד)

מוצע להסמיך את השר לקבוע בתקנות הוראות לעניין הקמה ותפעול של בית מלון מיוחד, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם שר האוצר. ההוראות אלה מטרות להבטיח את השימוש המלונאי בבית מלון מיוחד והן יתייחסו בין השאר לעניינים אלה: התנאים והדרכים למכירת הזכויות לגבי יחידות האירוח ושיווקן; אופן השימוש העצמי של רוכש הזכות ביחידת האירוח והשימוש המלונאי בה; דרך ניהולו והפעלתו של בית המלון.

סעיף 36 דירוג או סיווג של מיתקן מלונאי ויחידות אירוח כפרי (צימרים), הוא כלי חשוב לשיפור השירות לתייר והוא יכול לסייע, בין השאר, להגברת התחרות

מוצע לקבוע כי בעלים או חוכר לדורות של בית מלון מיוחד יהיה רשאי למכור זכויות במחצית מיחידות האירוח במלון, לכל היותר, המהוות לא יותר ממחצית מהשטחים הבנויים בו, ובלבד שיגביל בחוזים בינו לבין הרוכשים את השימוש ביחידות האירוח לשימוש עצמי למטרת נופש בידי הרוכשים או קרובי משפחתם מדרגה ראשונה למשך תקופה שלא תעלה במצטבר על שלושה חודשים בכל שנה קלנדרית. ההוראה המוצעת מתיישבת עם פסיקתו של בית המשפט העליון בפס"ד אי התכלת אשר קבעה כי יחידות האירוח יעמדו מרבית ימות השנה לטובת הציבור, ועם הוראות תמ"א 12/1 לעניין מלונאות הקובעת אף היא תנאים אלה.

לסעיף קטן (ג)

בהשלמה לתנאים הקבועים בסעיף קטן (ב), מוצע להטיל חובה גם על רוכש הזכות הקניינית ביחידת אירוח בבית מלון מיוחד, ולקבוע כי רוכש כאמור יעשה ביחידת האירוח שימוש עצמי למטרת נופש בלבד, לתקופה מצטברת שלא תעלה על שלושה חודשים בכל שנה קלנדרית וכי

- (ב) בעל בית מלון או יחידת אירוח כפרי לא יציג את עצמו כמי שדורג או סווג לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן דורג או סווג כאמור.
- (ג) דורג או סווג בית מלון או יחידת אירוח כפרי לפי סעיף קטן (א), יציג בעל בית המלון או יחידת האירוח הכפרי את הדירוג או הסיווג שנקבע לבית המלון או ליחידה, לפי העניין, במקום ובאופן שיקבע השר.
- (ד) נותן שירותי תיירות לא יפרסם, בפרסומת מסחרית, דירוג או סיווג של בית מלון או יחידת אירוח כפרי, שלא בהתאם לדירוג או לסיווג שנקבע לבית המלון או ליחידה לפי סעיף קטן (א).
- (ה) בסעיף זה "בעל", של בית מלון או של יחידת אירוח כפרי – לרבות מנהל בית המלון או היחידה.

פרק ד': ועדה מייעצת לשירותי תיירות

37. (א) השר ימנה ועדה מייעצת לשירותי תיירות שתמלא את התפקידים שניתנו לה לפי חוק זה ותייעץ לשר בכל עניין לפי חוק זה הנוגע לשירותי תיירות.
- (ב) הוועדה תהיה בת שבעה חברים והם:
- (1) עובד בכיר במשרד התיירות, והוא יהיה היושב ראש;
 - (2) שני עובדי משרד התיירות;
 - (3) נציג הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של מורי דרך;

מינוי ועדה
מייעצת

ד ב ר י ה ס ב ר

הדירוג לעניין יחידות אירוח כפרי ייקבע גם הוא בתקנות, בדומה למנגנון החל על בתי המלון.

בנוסף, וכדי לאפשר הטלת סנקציות על מי שאינו עושה שימוש ראוי בדירוגים או בסיווגים שנקבעו, מוצע לעגן בחוק את ההוראות הנוגעות לשימושים בדירוגים או בסיווגים אלה. על פי המוצע, בסעיף 36(ב) ו-(ג), בעל בית מלון או בעל יחידת אירוח כפרי לא יציג את בית המלון או את יחידת האירוח כבעלי דירוג או סיווג, אלא אם כן דורג או סווג בהתאם לתקנות שקבע השר. כמו כן מוצע לקבוע כי לעניין בית מלון שסווג או דורג כאמור תהיה חובת הצגה של הדירוג או הסיווג באופן ובמקום שיקבע השר בתקנות. מוצע גם לאסור, בסעיף 36(ד), על נותן שירותי תיירות לפרסם בפרסומת מסחרית דירוג או סיווג של בית מלון או יחידת אירוח כפרי שאינו הדירוג או הסיווג שניתן בפועל. במקביל מוצע בפרק ו' לחוק המוצע להסמיך את משרד התיירות להטיל עיצומים כספיים בשל הפרת הוראות החוק הנוגעות לדירוג ולסיווג כאמור.

סעיפים מוצע למנות ועדה מייעצת לשירותי תיירות **עד 37** שתמלא את התפקידים המוטלים עליה לפי החוק ותייעץ לשר בכל עניין לפי החוק הנוגע לשירותי תיירות. הוועדה תיעץ לשר בין השאר בכל הנוגע לקביעת תנאים להחרגת הדרכות של תיירי חוץ שהם צליינים או דוברי שפות ייחודיות משירות הוראת דרך הטעון רישיון וכן בעניין קביעת כללי האתיקה למורי הדרך. בנוסף יוכל השר להתייעץ עם הוועדה המייעצת בעניין קביעת התקנות להכרה בתכנית לימודי הוראת דרך ובקביעת תקנות אחרות לפי החוק הנוגעות לשירותי תיירות.

ולחולת מחירי הנופש בישראל. החוק הקיים מסמיך את השר, בסעיף 3 שבו, לקבוע בתקנות הוראות לעניין סיווגם של שירותי תיירות. במטרה לתת תוקף לדירוג ולהפסיק את תופעת דירוג המלונות על ידי גורמים שונים לפי רצונם, הותקנו תקנות שירותי תיירות (בתי מלון), התשע"ג-2013 (להלן – תקנות בתי המלון), המסדירות את נושא הדירוג של בתי מלון. תקנות בתי המלון קובעות כי הדירוג הוא דירוג וולונטרי ואינו דירוג חובה והן מעגנות את מנגנון הדירוג וקובעות הוראות לעניין הצגת הדירוג שנקבע ואופן השימוש בו. בתי המלון מדורגים כיום בשיטת Hotelstars, על ידי חברה חיצונית שנבחרה במכרז. הדירוג בפועל נעשה על ידי בודק מטעם החברה, הבוחן כ-270 קריטריונים של איכות הקבועים בתוספת לתקנות בתי המלון. בסוף הליך הדירוג קובעת החברה המדרגת את רמת בית המלון בכוכבים למשך 3 שנים.

בחוק המוצע מוצע לעגן, בסעיף 36(א), את סמכות השר לקבוע בתקנות הוראות לעניין דירוג וסיווג של בתי מלון. עוד מוצע להחיל את הסדר הדירוג והסיווג גם על יחידות אירוח כפרי (צימרים) וזאת כדי להגביר את התחרות ולהוזיל את מחירי הנופש גם בתחום זה. יש כיום כ-7,000 יחידות אירוח כפרי בכל הארץ (רובן המכריע בצפון הארץ) פחות מ-10% מייחידות האירוח הכפרי מדורגות במסגרת דירוג ה-IBB (Israel B&B) – יוזמה מקומית של גורמים פרטיים ברשות לפיתוח הגליל שמשרד התיירות הצטרף אליה כמיזם משותף במימון משותף, והיא בוחנת כ-140 קריטריונים שונים, בהתאם לתקנים בין-לאומיים ומדרגת את חדרי האירוח בהתאם לרמות A, B, C. מוצע כי מנגנון

(4) נציג הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של סוכנויות נסיעות לתיירי חוץ;

(5) נציג הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של בתי המלון;

(6) חבר הסגל האקדמי של מוסד מוכר להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹⁰, המומחה בתחום התיירות.

(ג) לא ימונה לחבר הוועדה המייעצת מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות חבר הוועדה או שהוגש נגדו כתב אישום או קובלנה בעבירה כאמור.

38. חבר הוועדה המייעצת ימונה לתקופה של ארבע שנים ורשאי השר להאריך את תקופת כהונתו לתקופת כהונה נוספת ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

39. (א) חבר הוועדה המייעצת יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
הפסקת כהונה
לפני תום תקופת
הכהונה

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) הוא חדל להיות עובד המשרד הממשלתי או הגוף שאותו הוא מייצג בוועדה, ואם הוא נציג ציבור – הוא התמנה לעובד המדינה.

(ב) התקיימה נסיבה מהנסיבות כמפורט להלן לגבי חבר הוועדה המייעצת, יעבירו השר מכהונתו לפני תום תקופת הכהונה ובסמוך למועד התקיימות הנסיבה, בהודעה בכתב:

(1) הוא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר הוועדה המייעצת, או הוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור;

(2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו.

(ג) השר רשאי להעביר את חבר הוועדה המייעצת מכהונתו לפני תום תקופת הכהונה אם חבר הוועדה נעדר בלא סיבה מוצדקת משלוש ישיבות רצופות של הוועדה.

(ד) הפסיק חבר הוועדה המייעצת לכהן לפי הוראות סעיף זה, יפעל השר, בהתאם להוראות סעיף 37 למינוי חבר אחר במקומו, בהקדם האפשרי.

40. קיום הוועדה המייעצת, סמכויותיה ותוקף החלטותיה, לא ייפגעו בשל הפסקת כהונתו של חבר מחברי הוועדה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שמכהן בה הרכב החברים הדרוש לצורך המניין החוקי בישיבותיה לפי סעיף 41.

41. (א) המניין החוקי בישיבות הוועדה המייעצת הוא רוב חבריה ובהם יושב ראש הוועדה.

(ב) החלטות הוועדה המייעצת יתקבלו ברוב דעות החברים המשתתפים והמצביעים בישיבה; היו הדעות שקולות, תכריע דעתו של יושב ראש הוועדה.

(ג) הוועדה המייעצת תקבע את דרכי עבודתה וסדרי דיוניה ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 37 עד 44 המוצעים קובעים הוראות שונות הנוגעות למינוי חברי הוועדה המייעצת ולכהונתם, לדרכי עבודת הוועדה ולהעדר ניגוד עניינים, וזאת בדומה להסדרים לעניין זה הקיימים בחקיקה אחרת.

הוועדה תהיה בת שבעה חברים המייצגים את משרד התיירות, האקדמיה ומגוון העוסקים בשירותי התיירות השונים. בראש הוועדה יעמוד עובד בכיר של משרד התיירות.

¹⁰ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

42. חבר הוועדה המייעצת שאינו עובד המדינה, עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך יהיה זכאי לתשלום מאת משרד התיירות בעבור השתתפות בשיבות הוועדה בהתאם להוראות שקבע החשב הכללי במשרד האוצר לעניין חברי ועדות ציבוריות; בסעיף זה, "עובד המדינה", "עובד גוף מתוקצב", "עובד גוף נתמך" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.¹¹

43. חברי הוועדה המייעצת שאינם עובדי המדינה, דינם, בפעולתם כחברי הוועדה, כדין עובדי המדינה, לעניין חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979.¹²

44. (א) לא ימונה לחבר הוועדה המייעצת ולא יכהן כחבר כאמור מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו.

(ב) חבר הוועדה המייעצת לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא העלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו בוועדה לבין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו.

(ג) נודע לחבר הוועדה המייעצת כי הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), יודיע על כך בהקדם האפשרי ליושב ראש הוועדה; היה חבר הוועדה האמור היושב ראש – יודיע על כך לשר.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, רשאי חבר הוועדה שמונה לפי סעיף 37(ב)(3), (4) ו-(5) להביא בחשבון גם את ענייניו של הגוף שהוא נציג, ככל שהם קשורים לתפקידו הוועדה, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ה) בסעיף זה –

"טיפול" – לרבות קבלת החלטה, העלאת נושא לדיון, נוכחות בדיון, השתתפות בדיון או בהצבעה, או עיסוק בנושא מחוץ לדיון;

"קרוב", של חבר הוועדה – כל אחד מאלה:

(1) בן משפחה של חבר הוועדה;

(2) כל אדם שלחבר הוועדה עשוי להיות עניין במצבו הכלכלי או האישי;

(3) תאגיד שחבר הוועדה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם בעלי עניין בו;

(4) גוף שחבר הוועדה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם מנהלים או עובדים אחראים בו;

"בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חותן, חותנת, חם, חמות, נכד או נכדה, לרבות קרוב כאמור שהוא שלוב (חורג);

"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.¹³

¹¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

¹² ס"ח התש"ם, עמ' 86.

¹³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

פרק ה': פיקוח

45. (א) השר ימנה, מבין עובדי משרדו, מפקחים לשם הפעלת הסמכויות לפי פרק זה. מינוי מפקחים

(ב) למפקח לפי סעיף קטן (א) ימונה מי שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לדעת השר לשמש מפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר.

46. לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח – סמכויות פיקוח

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של ההוראות לפי חוק זה או להקל על ביצוען;

(3) להיכנס למקום שיש לו יסוד סביר להניח כי ניתן בו שירות תיירות, לרבות כלי תחבורה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא לפי צו של בית משפט.

47. מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו חובת הודעות ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודה חתומה על ידי השר המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו שאותה יציג על פי דרישה.

דבריו הסבר

גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, וכן כשיש בידו תעודה החתומה בידי השר המעידה על תפקידו ומפרטת את סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה. יש חשיבות לכך שמסגרת סמכויותיו של מפקח תהיה גלויה לכל אדם שהמפקח מפעיל כלפיו סמכויות מכוח החוק המוצע, אשר עשויה להיות להן השלכה על זכויותיו הבסיסיות, ולכך שאותו אדם ידע כי המפקח משמש בעניין זה זרוען הארוכה של רשויות השלטון.

סעיפים בשנים האחרונות גובר השימוש במנגנוני **48 עד 70** אכיפה מינהליים, ובראשם הטלת עיצום כספי, ככלים חלופיים למשפט הפלילי. במשך שנים ארוכות נעשה שימוש באכיפה הפלילית גם להפרות של הוראות חוק רגולטוריות, שכן ההפרות הוגדרו כעבירות פליליות (המסווגות בעולם דיני העונשין כעבירות שהן mala prohibita, קרי: עבירות הסדר). עם השנים גברה התפיסה כי מנגנון של אכיפה מינהלית, דהיינו הטלת סנקציות בידי רשות מינהלית ולא בידי בית משפט, מתאים יותר לטיפול בהפרות של הוראות חוק רגולטוריות.

יתרונה של האכיפה המינהלית, לעומת האכיפה הפלילית, טמון ביעילות הפעלתה, המאפשרת תגובה

סעיף 45 לצורך פיקוח על ביצוע ההוראות לפי החוק המוצע, מוצע להסמיך את שר התיירות למנות מקרב עובדי משרדו מפקחים שיהיו נתונות להם סמכויות הפיקוח הקבועות בסעיף 46 המוצע. המפקחים יידרשו לעמוד בתנאי כשירות שונים, ובהם העדר עבר פלילי שמטיל צל על התאמתם לתפקיד, הכשרה מתאימה שעליה הורה השר ותנאי כשירות נוספים שהורה השר.

סעיף 46 מוצע לתת בידי מפקח שהוסמך כאמור סמכויות פיקוח בסיסיות, ובכלל זה סמכות לדרוש מכל אדם להזדהות לפניו, סמכות לדרוש ידיעות ומסמכים וסמכות כניסה למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, שיש לו יסוד סביר להניח כי ניתן בו שירות תיירות שחלות עליו הוראות החוק המוצע, ובלבד שאותו מקום אינו משמש למגורים. כניסה למקום המשמש למגורים תיעשה רק על פי צו של בית משפט. תכליתן של סמכויות אלה להבטיח את אכיפת ההיבטים האסדרתיים של הוראות החוק המוצע והתקנות לפיו.

סעיף 47 מוצע לקבוע, כמקובל בחקיקה בעניין סמכויות פיקוח, כי מפקח יעשה שימוש בסמכויות המוקנות לו לפי סעיף 46 המוצע רק כשהוא עונד באופן

פרק ו': אמצעי אכיפה מינהליים

סימן א': מינוי ממונה אכיפה

מינוי
ממונה אכיפה

48. השר ימנה עובד בכיר מבין עובדי משרדו להיות ממונה על ביצוע הוראות פרק זה (בפרק זה – ממונה אכיפה).

סימן ב': הטלת עיצום כספי

49. (א) בעלים או חוכר לדורות של מיתקן מלונאי שהעביר זכות בעלות או זכות חכירה לדורות או התחייב להעברת זכות כאמור, ביחידת אירוח או בחלק מסוים אחר של המיתקן המלונאי, בניגוד להוראות סעיף 34, ובכלל זה בעלים או חוכר לדורות של בית מלון מיוחד שהעביר או התחייב להעביר זכות כאמור ביחידת אירוח בבית המלון המיוחד בלי שמתקיימים בו התנאים שבסעיף 35(ב), רשאי ממונה האכיפה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 150,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 300,000 שקלים חדשים.

(ב) מי שהפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי ממונה האכיפה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 25,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 45,000 שקלים חדשים:

- (1) בעל בית מלון או יחידת אירוח כפרי שהציג את עצמו כמי שדורג או סווג לפי סעיף 36(א), בלי שדורג או סווג כאמור, בניגוד להוראות סעיף 36(ב);
- (2) בעל בית מלון או יחידת אירוח כפרי שדורג או סווג לפי סעיף 36(א), שהציג דירוג או סיווג שונה מזה שנקבע לו לפי הסעיף האמור, בניגוד להוראות סעיף 36(ג);
- (3) בית עסק שהציג את עצמו כבית עסק מאושר לתייר חוץ, בלי שבידו אישור תקף שקיבל לפי סעיף 73(א), בניגוד להוראות סעיף 73(ב).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 49 בסעיף 49 מוצע לקבוע רשימה של הפרות על הוראות החוק שבשלדן יהיה רשאי ממונה האכיפה להטיל עיצום כספי על המפר, בהתאם לסכומים הנקובים בסעיף. תכלית של הסנקציה המינהלית היא תכלית הרתעתית-מניעתית. היא מניחה כי ביצוע הפרות של עבירות הסדר נעשה מתוך שיקולים תועלתניים של המפר, שסבור, למשל, שאי-קיום ההוראה עשוי לחסוך לו הוצאות. מסיבה זו גובה הסכום של העיצום הכספי נועד למנוע את התמריץ הכלכלי להפר את החוק, דהיינו לנטרל את קיומה של "ההפרה היעילה". עם זאת, גובה הסכום של העיצום הכספי צריך להיות מידתי ולא לסכן את המשך פעילות הכלכלית של המפר, שכן מטרת הסנקציה המינהלית היא החזרת המפוקח למשטר ציות ולא לגרום, בפועל, להפסקת פעילותו.

לעניין זה יובהר כי סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 49(ב) (25,000 שקלים חדשים ליחיד ו-45,000 שקלים חדשים לתאגיד), מקבילים לסכומי העיצום הכספי שניתן להטיל לפי סעיף 22(ב) לחוק הגנת הצרכן לעניין הטעית צרכן, שכן ההפרות הקבועות בסעיף 49(ב) האמור הן הפרות על הוראות צרכניות בהיבט של שירותי תיירות, בעלות אופי של הטעיה, ומתוך מגמה ליצור אחידות עם הסנקציות המוטלות על הפרות דומות בחוק הגנת הצרכן.

מהירה להפרה ומסייעת בכך להחזיר את המפוקח למשטר ציות. לכן, ההפרות שבשלדן מופעלת אכיפה מינהלית הן רק הפרות שקל, פשוט וברור להיווכח בקיומן נוכח מקצועיותו של ממונה האכיפה, שהוא המאסדר של התחום ובקיאיותו בהוראות המחייבות את הפועלים בתחום שעליו הוא אמון. הפרות אלה אינן מחייבות בירור עובדתי מורכב, ויתר על כן – אינן דורשות בירור של יסוד נפשי שאינו רלוונטי בהקשר של הוכחת הפרת ההוראות הרגולטוריות.

בנוסף, הטלת הסנקציה המינהלית שונה מהטלת הסנקציה הפלילית. הסנקציה המינהלית היא סנקציה כספית ואילו הסנקציה הפלילית יכולה להטיל גם מגבלות על החירות (דוגמת עונש מאסר). הסנקציה המינהלית אינה מלווה בקלון החברתי המלווה הרשעה בפלילים ואינה גוררת אחריה רישום פלילי.

לכן, מוצע לקבוע, בפרק ו' לחוק המוצע, כי הפרה של חלק מההוראות החוק תגרוור הפעלה של מנגנוני אכיפה מינהליים.

סעיף 48 מוצע לקבוע כי השר ימנה עובד בכיר מבין עובד משרדו להיות ממונה אכיפה והוא שיוסמך להטיל אמצעי אכיפה מינהליים לפי פרק ו' המוצע.

(ג) מי שהפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי ממונה האכיפה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 7,500 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 15,000 שקלים חדשים:

- (1) מי שאינו מורה דרך ונתן שירות הוראת דרך, בניגוד להוראות סעיף 2;
- (2) נותן שירותי תיירות שהתקשר עם אדם אחר לצורך קבלת שירות הוראת דרך לתייר חוץ בלי שאותו אדם הציג לפניו רישיון הוראת דרך תקף, בניגוד להוראות סעיף 3(א);
- (3) סוכנות נסיעות שהתקשרה עם אדם אחר לצורך קבלת שירות הוראת דרך לקבוצה של 25 תיירי פנים או יותר, במסגרת סיור בישראל בכלי רכב, שתוכנן, אורגן, הוזמן, שווק או נמכר על ידה, בלי שאותו אדם הציג לפניו רישיון הוראת דרך תקף, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);
- (4) מי שאינו מורה דרך והציע, בפרסום בעל אופי מסחרי או בדרך אחרת, את שירותיו בהוראת דרך בניגוד להוראות סעיף 4;
- (5) בעל בית מלון או יחידת אירוח כפרי שדורגו או סווגו לפי סעיף 36(א) שלא הציג את הדירוג או הסיווג שנקבעו לו, במקום ובאופן שקבע השה, בניגוד להוראות סעיף 36(ג);
- (6) נותן שירותי תיירות שפרסם, בפרסומת מסחרית, דירוג או סיווג של בית מלון או יחידת אירוח כפרי, שלא בהתאם לדירוג או לסיווג שנקבעו לבית המלון או ליחידה לפי סעיף 36(א), בניגוד להוראות סעיף 36(ד);
- (7) עסק מאושר לתייר חוץ שלא הציג את האישור שקיבל לפי סעיף 73(א), במקום ובאופן שקבע השה, בניגוד להוראות סעיף 73(ג).
- (ד) נותן שירות נסיעות שלא זיהה את עצמו או שלא הציג מידע על אודות דרכי ההתקשרות עמו, בניגוד להוראות לפי סעיף 72(ב), רשאי ממונה האכיפה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 3,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 6,000 שקלים חדשים.

50. (א) היה לממונה האכיפה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 49 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין ממונה האכיפה, בין השאר, את אלה:

- (1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה ומועד ביצועו;
- (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומי;

ד ב ר י ה ס ב ר

השלב הראשון בהפעלת הסמכות כלפי מפקח שיש לגביו תשתית ראייתית המעידה על יסוד סביר להניח כי בוצעה על ידו הפרה של הוראות החוק הוא משלוח הודעה על כוונה להטיל עיצום כספי (להלן – הודעה על כוונת חיוב). הודעה זו מבהירה למפר כי לממונה יש תשתית ראייתית מבוססת המעידה על ביצוע הפרה על ידו. עוד מבהירה ההודעה מהו סכום העיצום הכספי הצפוי להיות מוטל על המפר בגין ביצוע ההפרה האמורה, כפי שמשקפת מהתשתית הראייתית שבפני ממונה האכיפה.

סעיפים בסעיפים אלה מוצע לקבוע את אופן הפעלת הסמכות להטיל עיצום כספי. ההוראות המוצעות הן ההוראות המקובלות בהסדרי החקיקה הכוללים כבר היום סמכות זו. הוראות מפורטות אלה נועדו להבטיח זכויות בסיסיות של מפר במסגרת הליך מינהלי ראוי, והפעלה שוויונית של הסמכות ביחס למפרים ושקיפות של פעולת הרשות.

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני ממונה האכיפה לפי הוראות סעיף 51;

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 53.

51. זכות הטיעון מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 50, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני ממונה האכיפה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי ממונה האכיפה להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.

52. החלטת ממונה האכיפה ודרישת תשלום (א) ממונה האכיפה יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 51, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 54.

(ב) החליט ממונה האכיפה לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומיו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפני הוראות סעיף 51, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

53. הפרה נמשכת והפרה חוזרת (א) בהפרה נמשכת, ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת, ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 49, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

ד ב ר י ה ס ב ר

או בסכום מופחת, ככל שהמפר הביא לפני הממונה עדות לקיום נסיבות שבשלן יכול הממונה להפעיל את סמכותו להפחית את סכום העיצום הכספי. אם המפר בחר שלא לטעון את טענותיו, תהפוך ההודעה הראשונית על כוונת החיוב לסופית (קרי: "דרישת תשלום"). בחלוף 30 ימים מיום המסירה למפר ויהיה על המפר לשלם את סכום העיצום הכספי המצוין בה.

סעיף 53 חלק מההפרות הרגולטוריות הן הפרות נמשכות או חוזרות לפי טבען. מוצע לקבוע כי על ההפרה הנמשכת ייווסף החלק החמישים של סכום העיצום הכספי לכל יום שבו נמשכה ההפרה; בהפרה חוזרת, מוצע לקבוע כי יוטל על המפר כפל העיצום הכספי. ההפרה החוזרת מבטאת את הסלמת האמצעי הננקט ביחס למפר רצדיביסט.

בסעיף 51 המוצע מעוגנת זכות הטיעון של המפר לפני הרשות, כמקובל בהליך מינהלי. מוצע כי מפר יוכל לטעון את טענותיו לפני ממונה האכיפה בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, והממונה יהיה רשאי להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים. למפר זכות לטעון את טענותיו בכתב ואולם לממונה האכיפה שמורה הזכות להיענות לבקשת מפר לטעון את טענותיו בעל פה.

בסעיף 52 מוצע לקבוע כי רק לאחר ששקל ממונה האכיפה את טענות המפר יחליט אם יש להטיל עיצום כספי ומה גובהו. אם יחליט הממונה כי לא התגלו עובדות חדשות הסותרות או משנות את התשתית הראשונית שעליה נסמך כי אכן בוצעה הפרה, יטיל על המפר עיצום כספי. סכום העיצום הכספי יהיה כפי שצוין בהודעה על כוונת חיוב,

54. (א) ממונה האכיפה אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים סכומים מופחתים בסימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, ובשיעורים שיקבע.
55. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני ממונה האכיפה כאמור בסעיף 52(ד) – ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 68, ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי ממונה האכיפה או בית המשפט – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- (ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 49 יתעדכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון). בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום 1 בינואר של השנה הקודמת; הסכומים האמורים יעוגלו לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) ממונה האכיפה יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).
56. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 52.
57. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייוספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁴ (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומם.
58. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות גבייה והוצאות, התשנ"ה-1995¹⁵.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 55 מוצע לקבוע הוראות עדכון בנוגע לסכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 49 שיבחיירו מהו הסכום שיש לשלם בשל פער זמנים בין ההודעה על כוונת חיוב ובין דרישת התשלום, או במקרה של ערעור לבית המשפט. העיצום הכספי יהיה לפי הסכום המעודכן במועד מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שבחר שלא לטעון את טענותיו לפני הממונה – הסכום המעודכן ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב. כמו כן, במקרים שבהם הוגש ערעור לבית המשפט, ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי, יהיה סכום העיצום הכספי הסכום המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

סעיפים 55 עד 58 מוצע לקבוע כי העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום. אם לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, עד לתשלומם. עוד מוצע לקבוע כי עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה ועל גבייתו יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.

סעיף 54 מאחר שההסדר המוצע מסמך את ממונה האכיפה להטיל עיצום כספי בסכום קבוע, נדרשת הסמכה של הממונה להטיל עיצום כספי בסכום נמוך מזה הקבוע בחוק. הסמכה כזו קבועה בצורה מפורשת בסעיף זה. מוצע להסמך את השר, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע בתקנות מקרים, נסיבות ושיקולים אשר בהתקיימם יפחית הממונה את העיצום הכספי בשיעורים הקבועים לצדם (להלן – תקנות ההפחתה). בתקנות ההפחתה רשאי השר להביא בחשבון, מקרים, נסיבות ושיקולים המעידים על כך שמדובר במפוקח המציית בדרך כלל להוראות החוק או במפוקח המשתף פעולה עם הממונה אשר נכון לנקוט לגביו אמצעים למניעת הישנות ההפרה או לתקן את הנזקים שנגרמו בשלה. כמו כן, במסגרת תקנות ההפחתה ראוי אף להתחשב במחזור עסקאותיו של המפר ולהפחית את סכום העיצום הכספי במקרים שבהם קיים חשש להמשך פעילותו הכלכלית של המפוקח. זאת, מאחר שמטרת העיצום הכספי, כאמור להלן, היא להשיב את המפוקח למשטר ציות ולא לסכן את פעילותו הכלכלית.

¹⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

¹⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

סימן ג': התראה מינהלית

59. התראה מינהלית (א) היה לממונה האכיפה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 49, והתקיימו נסיבות שקבע ממונה האכיפה, בנהלים, באישור היועץ המשפטי לממשלה, רשאי הוא, במקום להמציא לו הודעה על כוונת חיוב ולהטיל עליו עיצום כספי, לפי הוראות סימן ב', להמציא לו התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה; בסעיף קטן זה, "היועץ המשפטי לממשלה" – לרבות משנה ליועץ המשפטי לממשלה שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לעניין זה.
- (ב) בהתראה מינהלית יציין ממונה האכיפה מהו המעשה המהווה את ההפרה, יודיע למפר כי עליו להפסיק את ההפרה וכי אם ימשיך בהפרה או יחזור עליה יהיה צפוי לעיצום כספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת, לפי העניין, כאמור בסעיף 53, וכן יציין את זכותו של המפר לבקש את ביטול ההתראה לפי הוראות סעיף 60.
60. (א) נמסרה למפר התראה מינהלית כאמור בסעיף 59, רשאי הוא לפנות לממונה האכיפה בכתב, בתוך 30 ימים, בבקשה לבטל את ההתראה בשל כל אחד מטעמים אלה:
- (1) המפר לא ביצע את ההפרה;
- (2) המעשה שביצע המפר, המפורט בהתראה, אינו מהווה הפרה.
- (ב) קיבל ממונה האכיפה בקשה לביטול התראה מינהלית, לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי הוא לבטל את ההתראה או לדחות את הבקשה ולהשאיר את ההתראה על כנה; החלטת הממונה תינתן בכתב, ותימסר למפר בצירוף נימוקים.
61. (א) נמסרה למפר התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה והמפר המשיך להפר את ההוראה שבשלה נמסרה לו ההתראה, ימסור לו ממונה האכיפה דרישת תשלום בשל הפרה נמשכת כאמור בסעיף 53(א).
- (ב) נמסרה למפר התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה והמפר חזר והפר את ההוראה שבשלה נמסרה לו ההתראה, בתוך שנתיים מיום מסירת ההתראה, יראו את ההפרה הנוספת כאמור כהפרה חוזרת לעניין סעיף 53(ב) וממונה האכיפה ימסור למפר הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 50 בשל ההפרה החוזרת.

דבריו הסבר

- סעיפים** התראה מינהלית היא כלי אכיפה המקל עם המפר, ומחליף במקרים מסוימים הטלה של עיצום כספי. ההתראה המינהלית מאפשרת למפר הזדמנות לתקן את ההפרה, בלא תשלום העיצום הכספי. זאת, אף על פי שהתשתית העובדתית שלפני ממונה האכיפה מעידה כי היתה הפרה של הוראות החוק. מנקודת מבטו של הממונה, מנגנון ההתראה מאפשר לו להבהיר את דרישותיו למי שנתון לפיקוח, בטרם יטיל עליו עיצום כספי. ההנחה בבסיס הוויתור על הטלת עיצום כספי היא שהוראות הרגולציה אינן בהירות דיין או שהרגולציה מחייבת תקופת התארגנות מבחינת המפוקחים שבמהלכה יהיה להם קושי לקיים את דרישותיה. ההתראה המינהלית מאפשרת להבהיר גם למפר וגם לציבור המפוקחים הרחב, כי ההתנהגות שבשלה נשלחה ההתראה היא הפרה של הוראות החוק. סעיף 59 המוצע מבנה את שיקול הדעת בהפעלת הסמכות וקובע כי הנסיבות למתן התראה ייקבעו בנהלים, באישור היועץ המשפטי לממשלה.
- מפוקח שנמסרה לו התראה מינהלית ואינו מסכים עמה, יכול לתקוף את החלטת הממונה בשתי דרכים. האחת היא הגשת בקשה לביטול ההתראה, מאחת העילות המנויות בסעיף 60 המוצע. השנייה היא הגשת ערעור לבית המשפט כאמור בסעיף 68 המוצע, אם המפר לא ביקש את ביטול ההתראה או לא ערער לבית המשפט (או שערער ובית המשפט דחה את ערעורו), רואים את המפר כמי שביצע את ההפרה. בעת ביצוע הפרה נוספת (שבשלה יוטל עיצום כספי מוגבר), מנוע המפר מלטעון כי לא ביצע את ההפרה הראשונה. תחייבת אפשרות העלאת הטענות לשלב משלוח ההתראה בלבד נועדה ליצור סופיות להליכים, וכן ודאות ומתן תוקף להתראה ככזו שאמורה להניע את המפר לציות לחוק.
- עוד מוצע לקבוע, בסעיף 61 המוצע, כי אם נמסרה למפר התראה והמפר המשיך להפר את ההוראה שבשלה נשלחה ההתראה, ימסור לו הממונה דרישת תשלום בשל הפרה נמשכת. במקרים שבהם ביצע המפר הפרה חוזרת

סימן ד': התחייבות להימנע מהפרה

62. היה לממונה האכיפה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 49, והתקיימו נסיבות שקבע ממונה האכיפה, בנהלים, באישור היועץ המשפטי לממשלה, רשאי הוא להמציא למפר, במקום הודעה על כוונת חיוב, הודעה שלפיה באפשרותו להגיש לממונה האכיפה כתב התחייבות ועירבון לפי הוראות סימן זה, במקום שיוטל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן ב'; בסעיף זה, "היועץ המשפטי לממשלה" – לרבות משנה ליועץ המשפטי לממשלה שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לעניין זה.
63. (א) בכתב התחייבות יתחייב המפר להפסיק את הפרת ההוראה כאמור בסעיף 62, ולהימנע מהפרה נוספת של אותה הוראה, בתוך תקופה שיקבע ממונה האכיפה, ושתחילתה ביום מסירת ההודעה כאמור באותו סעיף, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על שנתיים (בסימן זה – תקופת ההתחייבות).
- (ב) ממונה האכיפה רשאי לקבוע בכתב ההתחייבות תנאים נוספים שעל המפר להתחייב ולעמוד בהם במהלך תקופת ההתחייבות במטרה להקטין את הנוק שנגרם מההפרה או למנוע את הישנותה.
- (ג) נוסף על כתב ההתחייבות יפקיד המפר בידי ממונה האכיפה עירבון בסכום העיצום הכספי שממונה האכיפה היה רשאי להטיל על המפר בשל אותה הפרה, בהתחשב בקיומם של מקרים, נסיבות ושיקולים שנקבעו לפי סעיף 54(ב).
64. הגיש המפר לממונה האכיפה כתב התחייבות ועירבון לפי סימן זה, בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה כאמור בסעיף 62, לא יוטל עליו עיצום כספי בשל אותה הפרה; לא הגיש המפר לממונה האכיפה כתב התחייבות ועירבון בתוך התקופה האמורה, ימציא לו ממונה האכיפה הודעה על כוונת חיוב בשל אותה הפרה, לפי סעיף 50.

דברי הסבר

שלא תעלה על שנתיים, לפי קביעת ממונה האכיפה, וכן עליו לעמוד בתנאים נוספים ככל שקבע הממונה בכתב ההתחייבות, במטרה לגרום להקטנת הנוק מההפרה או למניעת הישנותה.

כאמור לעיל, נוסף על כתב ההתחייבות יפקיד המפר בידי ממונה האכיפה עירבון בגובה העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל עליו. אם המפר מבצע הפרה נוספת של אותה הוראה, ממשיך להפר את אותה הוראה או מפר את אחד התנאים הנוספים שקבע הממונה בהתחייבות – יחולט העירבון שהפקיד המפר עם כתב ההתחייבות. העירבון שהופקד למעשה מבטא את סכום העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל על המפר בשל ביצוע ההפרה הראשונה, אלמלא נשלח לו כתב התחייבות. בכך מבטאת ההתחייבות למעשה הטלה של עיצום כספי "על-תנאי" וכן הטלת עיצום כספי מוגדל על ביצוע ההפרה שהיא הפרה נמשכת או חוזרת – כמפורט בסעיף 65.

חילוט העירבון ייחשב כהטלת עיצום על ההפרה המקורית שנגדה הוא ניתן. עוד מוצע לקבוע כי אם המפר לא עמד בתנאי כתב ההתחייבות שנתן בשל הפרה מסוימת, לא יתאפשר לו בעתיד להגיש כתב התחייבות נוסף אם

לאחר משלוח התראה על ביצועה של ההפרה הראשונה, ימסור לו הממונה הודעה על כוונת חיוב, שתפרט גם את העובדה שמדובר בהפרה נוספת לאחר משלוח התראה ולפיכך סכום העיצום הכספי בשלה גבוה יותר.

סעיפים
62 עד 66 נוסף המקל עם המפר ומאפשר לממונה האכיפה גמישות ומידתיות בהפעלת סמכויותיו. ההתחייבות מחייבת את הסכמת הממונה והמפר, ומאפשרת למפר לחזור לציות בלי שיוטל עליו עיצום כספי. חלף התשלום המפר יפקיד כעירבון את סכום העיצום הכספי בלבד, שיושב לו בחלוף התקופה שבעדה ניתנה ההתחייבות. סעיף 62 מבנה את שיקול הדעת בהפעלת הסמכות וקובע כי הנסיבות שבהן יתאפשר למפר להגיש כתב התחייבות ועירבון ייקבעו בנהלים, באישור היועץ המשפטי לממשלה. הפעלת מנגנון ההתחייבות מותנה בנסיבות שבהן קיימת תשתית ראייתית לביצועה של הפרה שניתן להטיל בשלה עיצום כספי, אך נוכח מאפייני ההפרה והמפר, ניתן להסתפק באמצעי אכיפה זה.

בכתב ההתחייבות יתחייב המפר להימנע מהפרה נוספת של אותה הוראה מההוראות החוק בתוך תקופה

הפרת התחייבות 65. (א) הגיש המפר כתב התחייבות ועירבון לפי סימן זה והפר תנאי מתנאי ההתחייבות, כמפורט בפסקאות שלהלן, יחולו ההוראות המפורטות באותן פסקאות, לפי העניין:

(1) המשיך המפר, במהלך תקופת ההתחייבות, להפר את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות – יחלט ממונה האכיפה את העירבון וימציא למפר דרישת תשלום בשל ההפרה הנמשכת כאמור בסעיף 53(א);

(2) חזר המפר והפר, במהלך תקופת ההתחייבות, את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות – יראו את ההפרה הנוספת כאמור בהפרה חוזרת לענין סעיף 53(ב) ויחולו הוראות אלה:

(א) ממונה האכיפה ימציא למפר הודעה על כוונת חיוב בשל ההפרה החוזרת;

(ב) שלח ממונה האכיפה דרישת תשלום בשל ההפרה החוזרת לפי הוראות סעיף 52(ב) או שהמפר לא טען את טענותיו לפני ממונה האכיפה לעניין אותה הפרה כאמור בסעיף 52(ד), יחלט ממונה האכיפה את העירבון נוסף על הטלת העיצום הכספי בשל ההפרה החוזרת;

(3) הפר המפר תנאי מהתנאים הנוספים שנקבעו בכתב ההתחייבות כאמור בסעיף 63(ב) – יחלט ממונה האכיפה את העירבון, לאחר שנתן למפר הזדמנות לטעון את טענותיו, בכתב, לעניין זה.

(ב) לעניין פרק זה יראו בחילוט העירבון לפי הוראות סעיף זה, כהטלת עיצום כספי על המפר בשל ההפרה שלגביה ניתן העירבון.

(ג) הופר תנאי מתנאי ההתחייבות כאמור בסעיף זה, והפר המפר פעם נוספת את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות, לא יאפשר לו ממונה האכיפה להגיש כתב התחייבות נוסף לפי הוראות סימן זה, בשל אותה הפרה.

חילוט או השבת ערבות 66. עמד המפר בתנאי כתב ההתחייבות שמסר לפי סימן זה, יוחזר לו, בתום תקופת ההתחייבות, העירבון שהפקיד, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום הפקדתו עד יום החזרתו.

סימן ה': שונות

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר 67. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 49 ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

ערעור 68. (א) על החלטה סופית של ממונה האכיפה לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום, שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שנמסרה למפר הודעה על החלטה.

דברי הסבר

כך, אם המפר קיבל מהממונה הודעה על כוונת חיוב לגבי מעשה שבשלו שילם כבר עיצום כספי, יוכל לטעון במסגרת זכות הטיעון כי אין להטיל עליו עיצום כספי נוסף מכוח הוראה זו.

סעיף 68 מוצע לקבוע כי על כל החלטה סופית של הממונה יהיה ניתן להגיש ערעור לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט שלום. עוד מוצע להבהיר כי עיכוב החלטה של הממונה במקרה של הגשת ערעור, נתונה לשיקול דעתו של הממונה או של בית המשפט שאליו הוגש הערעור. עוד מוצע לקבוע כי אם

חזר והפר את אותה הפרה. אם המפר עמד בכל תנאי כתב ההתחייבות יוחזר לו כתב העירבון שהפקיד בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מיום הפקדתו ועד יום החזרתו.

סעיף 67 לעתים מעשה אחד של המפר יכול להוות הפרה של כמה הוראות בחוקים מאסדרים שונים שגם בשל הפרתם ניתן להטיל עיצום כספי. לכן מוצע לקבוע כי על מעשה אחד שמהווה הפרה הן לפי הוראות החוק המוצע והן לפי הוראות חוק אחר, ניתן להטיל רק עיצום כספי אחד. הוראה זו מגלמת את המחויבות של הרשות המינהלית שלא להטיל סנקציות במידה העולה על הנדרש.

- (ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך ממונה האכיפה או שבית המשפט הורה על כך.
- (ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי או הופקד עירבון לפי הוראות פרק זה, והורה בית המשפט על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי או על החזרת העירבון, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת או יוחזר העירבון, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומם או הפקדתו, עד יום החזרתו.
69. (א) הטיל ממונה האכיפה עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של משרד התיירות את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
- (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;
- (5) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;
- (6) שמו של המפר – ככל שהמפר הוא תאגיד.

- (ב) הוגש ערעור לפי סעיף 68, יפרסם ממונה האכיפה, בפרסום לפי סעיף קטן (א) גם את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(6), רשאי ממונה האכיפה לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם ממונה האכיפה פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁶, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

למפר לדעת כי העיצום הכספי המוטל במקרה שלו תואם את המדיניות הכללית הנוגעת להפעלת הסמכות האמורה.

אם מדובר במפוקחים שהם יחידים, לא יפורסמו שמותיהם. פרסום השם מהווה פגיעה בפרטיות, וככל שניתן להשיג את הפרסום בלא פגיעה בפרטיות – ראוי שכך ייעשה. עם זאת, ככל שנדרש להזהיר את הציבור מפני התנהלות של מפר מסוים, אף שמדובר ביחיד, יהיה ניתן לפרסם את שמו.

מוצע להבהיר כי חובת הפרסום כפופה למגבלות המנויות בסעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998. עוד מוצע להבהיר כי הממונה רשאי שלא לפרסם פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור, כדוגמת מידע שהוא סוד מסחרי.

התקבל הערעור, סכום הכסף שיוחזר למפר יהיה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, כדי למנוע פגיעה כלכלית במפר שטענותיו נמצאו מוצדקות.

סעיף 69 מוצע לחייב את ממונה האכיפה לפרסם את החלטותיו בדבר הטלת עיצום כספי. תכלית חובת הפרסום היא הבטחת שקיפות ביחס להפעלת שיקול דעתו של הממונה, אשר בידיו מסורה סמכות רבת עוצמה. באמצעות הפרסום מובטחת בקרה ציבורית על כך שהשימוש בסמכות להטיל עיצום כספי הוא שוויוני וענייני. החובה לפרסם חלה על ההחלטות בדבר הטלת העיצומים הכספיים, סכומי העיצומים הכספיים שהוטלו והמקרים והשיעורים שבהם הם הופחתו. מידע זה יאפשר בחינה רוחבית מושכלת של הטלת העיצומים הכספיים ויאפשר

¹⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים.

(ו) השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

70. (א) תשלום עיצום כספי, המצאת התראה מינהלית או מתן כתב התחייבות ועירובן, לפי פרק זה, לא יגרעו מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 49, המהווה עבירה.

(ב) שלח ממונה האכיפה למפר הודעה על כוונת חיוב או המציא לו התראה מינהלית או הודעה על האפשרות להגיש התחייבות ועירובן, בשל הפרת המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרת המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו ממונה האכיפה הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי או הפקיד עירובן, יוחזר לו הסכום ששולם או העירובן שהופקד, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום או יום הפקדת העירובן, עד יום החזרתו.

פרק ז': עונשין

71. מי שרכש זכות בעלות או זכות חכירה לדורות או התחייבות לזכות כאמור, ביחידת אירוח בבית מלון מיוחד, ועשה ביחידת האירוח שימוש לתקופה מצטברת העולה על שלושה חודשים בשנה קלנדרית, בניגוד לחוזה בינו לבין מי שממנו רכש את הזכות כאמור ובניגוד להוראות סעיף 35(ג), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

פרק ח': הוראות שונות

72. (א) מורה דרך יזהה את עצמו בהתאם להוראות שקבע השר. חובת הזדהות

ד ב ר י ה ס ב ר

יעשה ביחידת האירוח שימוש עצמי למטרת נופש, בלבד, לתקופה מצטברת של שלושה חודשים כאמור, ובשאר ימות השנה (כלומר במשך 9 חודשים לפחות, במצטבר) יעמיד את היחידה לרשות חברת הניהול של בית המלון לצורך שיווקה לציבור הרחב כיחידת אירוח המיועדת לשימוש מלונאי רגיל. נוסף על כך קובע הסעיף האמור כי רוכש היחידה לא יעביר את זכותו ביחידה לאחר אלא אם כן הגביל גם הוא את השימוש ביחידת האירוח בידי הרוכש החדש, באופן דומה להגבלה שנקבעה לגבי בעת שרכש בעצמו את הזכויות ביחידת האירוח. מוצע לקבוע כי רוכש יחידת אירוח שעשה ביחידת האירוח שימוש לתקופה מצטברת העולה על שלושה חודשים בשנה קלנדרית, בניגוד לחוזה בינו לבין מי שממנו רכש את הזכות כאמור ובניגוד להוראות סעיף 35(ג) המוצע, עובר עבירה פלילית, שעונשה הוא קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (העומד היום על 14,400 שקלים חדשים).

סעיף 72 בסעיף קטן (א) של סעיף 72 המוצע מוצע להטיל על מורה דרך חובה לזהות את עצמו בדרך שיקבע השר בתקנות. זאת, כדי לאפשר לתייר לדעת אם מי שמבקש להדריכו הוא אכן מורה דרך וכן כדי לאפשר

סעיף 70 מוצע לקבוע כי תשלום עיצום כספי, המצאת התראה מינהלית או מתן התחייבות ועירובן לפי פרק ו' המוצע, לא יגרעו מאחריותו הפלילית של אדם, אם הפרת ההוראה בחוק מהווה גם עבירה פלילית לפי כל דין. ואולם מוצע להבהיר כי לא ניתן לנקוט במקביל אכיפה מינהלית ואכיפה פלילית, כך שעל הממונה להחליט באיזה מסלול הוא בוחר. על כן, אם הוגש נגד המפוקח כתב אישום בשל מעשה המהווה גם הפרה, לא ינקוט נגדו הממונה הליכי אכיפה מינהלית. באופן דומה, אם החל הליך מינהלי כנגד המפוקח, לא יוגש נגדו כתב אישום אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת. מוצע להבהיר, כי אם המפר שילם עיצום כספי או הפקיד עירובן, יוחזר לו הסכום ששולם כעיצום כספי או העירובן שהפקיד, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום או הפקדתו עד יום החזרתו.

סעיף 71 כאמור לעיל, סעיף 35(א) המוצע מאפשר לבעלים או חוכר לדורות של בית מלון מיוחד למכור חלק מיחידות האירוח בבית המלון ובלבד שהגביל את השימוש ביחידה בידי הרוכש, בחוזה שביניהם, לשימוש עצמי למטרת נופש לתקופה מצטברת שלא תעלה על שלושה חודשים בכל שנה קלנדרית. בהתאמה, קובע סעיף 35(ב) כי רוכש יחידת האירוח בבית מלון מיוחד

(ב) נותן שירות נסיעות יזוה את עצמו ויציג מידע על אודות דרכי ההתקשרות עמו, בעת עריכת סיור בישראל בכלי רכב, שתוכנן, אורגן, הוזמן שווק או נמכר על ידו, בהתאם להוראות שקבע השר.

73. (א) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין מתן אישור לבית עסק שעיסוקו העיקרי מכירת טובין, לצורך החזר מס לתייר לפי סעיף 43 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.¹⁷

(ב) בית עסק לא יציג את עצמו כבית עסק שקיבל אישור לפי הוראות סעיף קטן (א) (בסעיף זה – בית עסק מאושר לתייר חוץ) אלא אם כן בידו אישור תקף שניתן לו לפי הסעיף הקטן האמור.

(ג) בית עסק מאושר לתייר חוץ יציג את האישור שניתן לו, כל עוד האישור בתוקף, במקום ובאופן שקבע השר.

(ד) ניתן אישור לבית עסק בהתאם להוראות לפי סעיף קטן (א) או בוטל אישור כאמור, תימסר הודעה על כך למנהל רשות המסים.

74. השר רשאי לקבוע אגרות בעד הגשת בקשה לרישיון הוראת דרך או לחידוש, בעד בחינות והשתלמויות הנערכות בידי הממונה על הוראת דרך לפי חוק זה, בעד אישור לעסק מאושר לתייר חוץ שניתן לפי סעיף 73, ובעד שירותים אחרים שנותן משרד התיירות לפי חוק זה.

75. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

ביצוע ותקנות

ד ב ר י ה ס ב ר

התיירות לבית עסק שעיסוקו העיקרי מכירת טובין, וזאת רק לצורך החזר מס לתייר לפי סעיף 43 לחוק מע"מ. במקביל מוצע, בסעיף 80, לערוך תיקון עקיף לסעיף 43 לחוק מע"מ כך שיפנה לאישורים הניתנים מכוח סעיף 73 לחוק המוצע (ר' דברי הסבר לסעיף 80 האמור).

עוד מוצע לקבוע הוראות לעניין השימוש באישור כאמור שניתן לבית עסק. על פי המוצע בית עסק לא יציג את עצמו כמי שבידו אישור של "בית עסק מאושר לתייר חוץ" אלא אם כן בידו אישור תקף שניתן לו בהתאם להוראות הסעיף. בנוסף מוצע לקבוע כי בית עסק שקיבל אישור של "בית עסק מאושר לתייר חוץ" יציג את האישור שניתן לו, רק כאשר הוא בתוקף, במקום ובאופן שקבע השר. במקביל מוצע להסמיך את משרד התיירות, בפרק ו' המוצע, להטיל עיצומים כספיים בשל הפרת חובות אלה.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו בוטל אישור שניתן לבית עסק בהתאם לתקנות שנקבעו או בוטל אישור כאמור תימסר על כך הודעה למנהל רשות המסים.

סעיף 74 מוצע להסמיך את השר לקבוע בתקנות אגרות בעד שירותים שנותן משרד התיירות לפי החוק המוצע, ובכלל זה בעד הגשת בקשה לקבלה או לחידוש של רישיון הוראת דרך, בעד עריכת בחינות והשתלמויות למורי דרך ובעד אישור לבית עסק מאושר לתייר חוץ.

למשרד התיירות לאכופ את הוראות החוק בדבר האיסור להדריך תיירים אלא באמצעות מורה דרך. בסעיף קטן (ב) של הסעיף האמור מוצע להטיל על נותן שירות נסיעות חובת לזהות את עצמו ולהציג מידע על אודות דרכי ההתקשרות עמו בהתאם להוראות שיקבע השר בתקנות, זאת, כדי לאפשר אכיפה יעילה של החוק.

סעיף 73 האפשרות לקבל החזר של מס ערך מוסף ששולם על ידי תייר חוץ לבית עסק בישראל, הוא גורם חשוב בהחלטתו לבצע רכישות בישראל ומשפיע על היקפן. במטרה לעודד רכישות בידי תיירי חוץ קובע סעיף 43 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – חוק מע"מ), הסדר לעניין החזר מע"מ לתייר. כיום קובע סעיף 43 האמור, בסעיף קטן (ג) שבו, כי שר התיירות, בהתייעצות עם המנהל, רשאי לאשר בתי עסק לעניין הסעיף האמור, לפי כללים שיקבע. שר התיירות לא התקין כללים לפי הסעיף האמור אך פועל לעניין זה לפי תקנות שירותי תיירות (עסק מאושר לתייר). התשע"ב-2011, שהותקנו לפי סעיף 10 לחוק הקיים. סעיף 10 לחוק הקיים מסמיך את השר לקבוע בתקנות הוראות לעניין הענקת תואר, ציון או סמל של עסק מאושר לתייר ולפי תקנות אלה האישור ניתן לעסק הראוי למכירת טובין או מתן שירות לתייר.

מוצע, בסעיף 73, להסמיך את השר בהסכמת שר האוצר, לקבוע הוראות לעניין מתן אישור מאת משרד

¹⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

פרק ט': תיקונים עקיפים

76. ביטול חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976¹⁸ – בטל.
77. בחוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964¹⁹, בסעיף 5א(א), במקום "בבתי מלון" יבוא "במיתקנים מלונאיים" ובמקום הסיפה החל במילים "לעניין זה" יבוא "לעניין זה, "מיתקן מלונאי" – כהגדרתו בחוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018".
78. תיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965²⁰, אחרי סעיף 2א158 יבוא:
- "עמדת משרד
התיירות למתן
היתר לבית מלון
מיוחד
- 158א3. (א) בסעיף זה –
- "בית מלון מיוחד" – כהגדרתו בסעיף 35א(א) לחוק שירותי תיירות;
- "חוק שירותי תיירות" – חוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018.
- (ב) הוגשה בקשה להיתר להקמת בית מלון מיוחד, לא יינתן ההיתר, אלא אם כן אישר משרד התיירות כי מתקיימים שניים אלה:
- (1) הבקשה להיתר תואמת את התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים שנקבעו לפי סעיף 33 לחוק שירותי תיירות;
- (2) הובטח להנחת דעתו של משרד התיירות כי השימוש שייעשה בבית המלון המיוחד יהיה בהתאם להוראות לפי סעיף 35 לחוק שירותי תיירות.
- (ג) החלטת משרד התיירות לעניין מתן אישור לפי סעיף קטן (ב) תינתן בתוך 60 ימים מהמועד שבו מבקש ההיתר האמור באותו סעיף קטן פנה למשרד התיירות לצורך קבלת האישור (בסעיף זה – מועד הגשת הבקשה לאישור); ואולם סבר משרד התיירות כי לצורך החלטה כאמור נדרשים נתונים ומסמכים נוספים, יודיע על כך למבקש ההיתר בתוך התקופה האמורה, וההחלטה תינתן בתוך 30 ימים מיום קבלת הנתונים והמסמכים כאמור.

דברי הסבר

של בית מלון מיוחד לשם הבטחת השימוש המלונאי בו, מוצע לערוך תיקון עקיף בחוק התכנון והבנייה בכל הנוגע לבקשה להיתר בנייה לבית מלון מיוחד. מוצע לקבוע כי היתר לבית מלון מיוחד לא יינתן אלא אם כן אישר משרד התיירות כי הבקשה להיתר תואמת את התקנים הפיזיים למיתקנים מלונאיים שנקבעו לפי סעיף 33 לחוק המוצע וכי הובטח להנחת דעתו של משרד התיירות כי השימוש שייעשה בבית המלון המיוחד יהיה בהתאם להוראות שנקבעו לפי סעיף 35 לחוק המוצע. אישור משרד התיירות נדרש כדי להבטיח כי המבנה ייבנה כבית מלון, כי יחידות האירוח יתוכננו באופן שיאפשר שימוש ביחידות לצורכי נופש ולא לצורכי מגורים וכי הפעלת בית המלון המיוחד

סעיף 76 החוק המוצע בא להחליף את חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976. נוסח החוק הקיים מובא בנספח לדברי ההסבר.

סעיפים 77, 79 ו-81 עד 84

מוצע לערוך תיקוני חקיקה שונים כדי להתאים את החקיקה הקיימת לחוק המוצע ולמונחיו.

סעיף 78 בהמשך לסעיף 33 המוצע, המסמיך את השר לקבוע תקנים פיזיים למיתקנים מלונאיים וקובע את השימושים בתקנים אלה, ובהמשך לסעיף 35 המוצע הקובע הסדרים מיוחדים לעניין בית מלון מיוחד ובכלל זה מסמיך את השר לקבוע תקנות הנוגעות להקמה ולתפעול

¹⁸ ס"ח התשל"ו, עמ' 228; התשס"ז, עמ' 322.

¹⁹ ס"ח התשכ"ד, עמ' 172; התשס"ח, עמ' 568.

²⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשע"ז, עמ' 1152.

(ד) לא ניתנה החלטת משרד התיירות בתוך 60 ימים ממועד הגשת הבקשה לאישור, ואם ביקש משרד התיירות נתונים ומסמכים נוספים לפי סעיף קטן (ג) – בתוך 30 ימים מיום קבלתם, יראו את משרד התיירות כאילו נתן את אישורו לפי סעיף קטן (ב)."

תיקון חוק
השומרים

79. בחוק השומרים, התשכ"ז-1967²¹, בסעיף 12(א) –

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "דין בעל מיתקן מלונאי";

(2) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום ההגדרות "מלון" ו"בעל מלון" יבוא:

"מיתקן מלונאי" – כהגדרתו בחוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018;

"בעל מיתקן מלונאי" – לרבות מי שבידו ניהול של מיתקן מלונאי";

(ב) בהגדרה "אורח", במקום "במלון" יבוא "במיתקן מלונאי";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "במלון" יבוא "במיתקן מלונאי" ובמקום "המלון" יבוא "המיתקן המלונאי";

(4) בסעיף קטן (ג), במקום "המלון" יבוא "המיתקן המלונאי";

(5) בסעיף קטן (ד), במקום "מלון" יבוא "מיתקן מלונאי";

(6) בסעיף קטן (ה), במקום "מלון" יבוא "מיתקן מלונאי" ובמקום "במלון" יבוא "במיתקן המלונאי".

תיקון חוק
מס ערך מוסף

80. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975²², בסעיף 43 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בבית עסק שאושר לעניין זה לפי הוראות סעיף קטן (ג)" יבוא "בבית עסק מאושר לתייר חוץ כמשמעותו בסעיף 73 לחוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018";

(2) סעיף קטן (ג) – בטל.

תיקון חוק פיצויים
לנפגעי תאונות
דרכים

81. בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975²³, בסעיף 2(א1), בהגדרה "תייר חוץ", במקום "כמשמעותו בחוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976" יבוא "כהגדרתו בחוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 80 סעיף 43 לחוק מע"מ עניינו בהחזר מס ערך מוסף לתייר בהמשך לסעיף 73 המוצע, המעגן את סמכות השר, בהסכמת שר האוצר, לקבוע הוראות לעניין מתן אישור לבית עסק שעיסוקו העיקרי מכירת טובין, לצורך החזר מס לתייר לפי סעיף 43 האמור (ר' דברי הסבר לסעיף 73 המוצע), מוצע לערוך תיקון עקיף לחוק מע"מ ולמחוק מסעיף 43 את הסמכות המקבילה להתקנת כללים הקבועה בסעיף קטן (ג) שבו. וזה נוסחו של סעיף 43(ג) שמוצע לבטלו:

"(ג) שר התיירות, בהתייעצות עם המנהל, רשאי לאשר בתי עסק לענין סעיף זה, לפי כללים שיקבע; אחת לשנה יפרסם שר התיירות ברשומות את רשימת בתי העסק

תהיה באופן שיבטיח את השימוש בו לצורכי נופש ותיירות במרבית ימות השנה.

בדיקת משרד התיירות תיעשה, כפי שהיא נעשית היום מכוח חוזר מנכ"ל 5/2009 לעניין אכסון מלונאי מיוחד, בשני היבטים: תכנוני וקנייני. בהיבט התכנוני ייבדק בית המלון בהתאם לתקנים הפיזיים החלים על בית מלון מיוחד ובכלל זה יובטח כי יחידות האירוח שבו אינן נחוצות להיות דירות מגורים. בהיבט הקנייני, יובאו לאישור בטרם מכירת היחידות הניתנות למכירה מכלול הסכמי ההתקשרות בין היום, חברת הניהול ורוכש היחידה, כדי להבטיח כי העקרונות הקבועים בפרק ג' המוצע ובתקנות לפיו מובטחים בהסכמים אלה, לרבות באמצעות כתבי התחייבות.

²¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 52.

²² ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

²³ ס"ח התשל"ה, עמ' 234; התשע"ו עמ' 1262.

82. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²⁴, בתוספת הראשונה, בפרט 9, במקום "חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976" יבוא "חוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018".
83. תיקון החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק
בחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011²⁵, בסעיף 2, בהגדרה "מקום ציבורי", במקום פסקה (4) יבוא:
"4) מיתקן מלונאי שהגדרתו בחוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018, וכן מקום אירוח הכולל 11 יחידות אירוח כפרי (צימר) לפחות שהגדרתן בחוק האמור;"
84. תיקון חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול או שינוי בתנאיה)
בחוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול או שינוי בתנאיה), התשע"ב-2012²⁶, בסעיף 1, בהגדרה "שירותי סוכנות נסיעות", במקום "שהגדרתם בחוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976" יבוא "שירותים המנויים בהגדרה "שירותי נסיעות" שבחוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018".

פרק י': תחילה והוראות מעבר

85. תחילה
תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).
86. הוראות מעבר לעניין עיסוק בהוראת דרך
(א) מי שבידו ערב יום התחילה רישיון ארצי שנתן לו הממונה לפי תקנות שירותי תיירות (מורי דרך), התשכ"ז-1967²⁷ (בסעיף זה – תקנות מורי דרך), יראו אותו כמורה דרך עד תום תקופת תוקפו של הרישיון שבידו, אלא אם כן בוטל או הותלה הרישיון קודם לכן לפי הוראות חוק זה; מי שרואים אותו כמורה דרך לפי סעיף קטן זה המבקש רישיון הוראת דרך לפי חוק זה יחולו לגביו ההוראות החלות על חידוש הרישיון לפי סעיף 9.
- (ב) מי שבידו ערב יום התחילה רישיון מקומי או מחוזי שנתן לו הממונה לפי תקנות מורי דרך, יראו אותו כמורה דרך המוסמך לתת שירות הוראת דרך בהתאם לרישיון המקומי או המחוזי שבידו, לפי העניין, עד תום שנת 2021, אלא אם כן בוטל או הותלה הרישיון קודם לכן לפי הוראות חוק זה; מי שרואים אותו כמורה דרך לפי סעיף קטן זה המבקש רישיון הוראת דרך לפי חוק זה עד יום כ"ו בכסלו התשפ"ב (30 בנובמבר 2021), רשאי הממונה על הוראת דרך לתת לו רישיון כאמור בהתקיים לגביו התנאים שבסעיף 5(1) עד (3), גם אם לא מתקיים בו האמור בסעיף 4(5) ו-5(5), ובלבד שעבר הכשרה שהכיר בה הממונה על הוראת דרך לעניין זה ועמד בהצלחה בבחינה שערך הממונה; השר יקבע הוראות לעניין הכרה בהכשרה ולעניין הבחינות שייערכו לפי סעיף קטן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- שאושרו באותה שנה וכן את רשימת בתי העסק שאישורם לעניין זה בוטל באותה שנה.
- סעיף 85 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק תהיה בתום שישה חודשים מיום פרסומו, זאת כדי לאפשר היערכות ליישום ההוראות הקבועות בו.
- סעיף 86 מוצע לקבוע הוראת מעבר לעניין רישיונות שניתנו לפי החוק הקיים לכ-7,000 מורי דרך כיום, לפי תקנה 9 לתקנות מורי דרך יש שלושה סוגי רישיונות למורי הדרך – ארצי, אזורי ומקומי. לפי החוק המוצע לא יהיו יותר סוגים שונים של רישיונות, ורישיון הוראת דרך יהיה רישיון ארצי לכל שטח המדינה.
- מוצע על כן לקבוע כי מי שבידו ערב יום התחילה רישיון ארצי יראו אותו כמורה דרך לעניין חוק זה עד תום

²⁴ ס"ח התש"ס 190; התשע"ח, עמ' 7.

²⁵ ס"ח התשע"א, עמ' 694.

²⁶ ס"ח התשע"ב, עמ' 414.

²⁷ ק"ת התשכ"ז, עמ' 1156.

87. על אף ההגדרה "בית מלון מיוחד" שבסעיף 35(א), לעניין תכנית כהגדרתה בסעיף האמור שאושרה לפני יום התחילה (בסעיף זה – תכנית ישנה) יראו כבית מלון מיוחד כל בית מלון שלפי התכנית הישנה החלה עליו ניתן להעביר זכות בעלות או זכות חכירה לדורות ביחידת אירוח בו או להתחייב להעביר זכות כאמור.
88. בית מלון שנקבעה לו דרגה לפי תקנות שירותי תיירות (בתי מלון), התשע"ג-2013,²⁸ והדרגה בתוקף ערב יום התחילה, יראו אותו כמי שנקבעה לו דרגה לפי סעיף 36(א) עד תום תקופת תוקפה של הדרגה שבידו, אלא כן בוטלה קודם לכן.
89. מי שניתן לו אישור לעסק מאושר לתייר לפי תקנות שירותי תיירות (עסק מאושר לתייר), התשע"ב-2012,²⁹ והאישור בתוקף ערב יום התחילה, יראו אותו כמי שניתן לו אישור לעסק מאושר לתייר חוץ לפי סעיף 73(א) עד תום תקופת תוקפו של האישור שבידו, אלא אם כן פקע או בוטל קודם לכן.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 87 בהמשך להוראות סעיף 35 המוצע ולהגדרת "בית מלון מיוחד" הקבועה בסעיף קטן (א) שבו, מוצע לקבוע כי יראו כבית מלון מיוחד, לעניין תכניות לפי חוק התכנון והבנייה שאושרו לפני יום התחילה, כל בית מלון שלפי התכנית החלה עליו ניתן להעביר בו זכות בעלות או זכות חכירה לדורות ביחידת אירוח או להתחייב להעביר זכות כאמור (ר' בהרחבה דברי הסבר לסעיף 35 המוצע).
- סעיף 88 מוצע לקבוע כי בית מלון שניתנה לו דרגה לפי תקנות שירותי תיירות (בתי מלון), התשע"ג-2013, ערב יום התחילה, יראו אותו כמי שנקבעה לו דרגה לפי סעיף 36(א) לחוק המוצע, עד תום תקופת תוקפה של הדרגה שבידו. בקשה חדשה למתן אישור, תהיה בהתאם לתקנות החדשות שיוקנו מכוח סעיף 73(א) האמור.
- סעיף 89 מוצע לקבוע כי בית עסק שניתן לו אישור לפי תקנות שירותי תיירות (עסק מאושר לתייר), התשע"ב-2012, ערב יום התחילה, יראו אותו כמי שניתן לו אישור לעסק מאושר לתייר חוץ לפי סעיף 73(א) לחוק המוצע, עד תום תקופת תוקפו של האישור שבידו. בקשה חדשה למתן אישור, תהיה בהתאם לתקנות החדשות שיוקנו מכוח סעיף 73(א) האמור.

²⁸ ק"ת התשע"ג, עמ' 532.

²⁹ ק"ת התשע"ב, עמ' 260.

נספח לדברי ההסבר

(א1) (נמחק);

(2) חניון;

(3) (נמחק);

(4) (נמחק);

(5) שירותי מורה דרך בתמורה או הניתנים בידי מסיע בתמורה או בידי מי שמשותף בקבוצה של תיירי חוץ או מתלווה אליה, בכל אחד מאלה;

(א) סיור;

(ב) אתר או מוסד שיש בו ענין לתייר חוץ, למעט הדרכה בתחום מוסד שניתנת מטעמו;

(6) עיסוק דרך קבע בארגון כינוסים, סמינרים, סימפוזיונים וקבוצות לימוד, שמשותפים בהם בעיקר תיירי חוץ, לרבות עיסוק בשירות מתורגמות לאלה;

(7) (נמחק).

הסדרת שירותי תיירות

3. השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להסדיר בתקנות את פעולתו ודרכי ניהולו של שירותי תיירות, ובין השאר לקבוע –

(1) דרישות ומבחנים לענין –

(א) רישוי שירותי תיירות, למעט בית מלון וחניון;

(ב) סיווגם של שירותי תיירות;

(2) סידורים ומיתקנים נאותים למשתמשים בשירות;

(3) חובתו של עוסק בשירותי תיירות לבטח, בדרך שתיקבע, את המשתמשים בשירות ואת רכושם;

(4) הוראות בדבר פרסומים של שירותי תיירות;

(5) אגרות בעד רישוי או פעולה אחרת מכוח חוק זה.

3א. (בוטל).

מתן שירותים באמצעות בעלי מקצוע

4. (א) השר רשאי לקבוע בתקנות –

(1) חובה ששירותי תיירות פלוני יינתן על ידי בעלי כשירות מקצועית;

(2) בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה – הסדרים בענין הכשרה וכשירות של מורה דרך, כהגדרתו בתקנות.

(ב) מקום שהיקוק מעניק לשר העבודה סמכות להסדיר את ההכשרה והכשירויות של מקצועות תיירות והפיקוח עליהם, ישתמש שר העבודה בסמכות זו לאחר התייעצות עם שר התיירות; חובת ההתייעצות לא תחול על סמכויות לפי חוק החניכות, תשי"ג-1953, למעט בענין תכניות של בחינות הנערכות על פיו.

להלן נוסח חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976, שמוצע בסעיף 76 לבטלו:

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"בית מלון" – לרבות פנסיון, בית מרגוע, בית אירוח וכל מקום כיוצא באלה שבו מספקים או מציעים לספק, בתמורה, שירותי לינה לתשעה אנשים או יותר בעת ובעונה אחת;

"חוק זה" – לרבות תקנות שהותקנו לפיו;

"חניון" – שטח שהוכשר ללינה בתנאי שדה שבו מספקים או מציעים לספק, בתמורה, שירותי לינה לתשעה אנשים או יותר בעת ובעונה אחת;

"משרד לתיור" – (נמחק);

"סוכנות נסיעות" – (נמחק);

"סיור" – בין במסלול קבוע ובין במסלול שאינו קבוע, לרבות טיול ולמעט הסעה של נוסעים ממקום למקום בקו נסיעה קבוע ו"ארגון סיור" – לרבות ביצוע סיור והצעה או הסכמה לבצעו;

"שירותי סוכנות נסיעות" – כל אחד מאלה:

(1) ארגון ומכירה של סיור לישראל או למדינות חוץ או הזמנת שירותים לצורכי סיור כאמור;

(2) הזמנה או מכירה של כרטיסי נסיעה או שוברי נסיעה אל מחוץ לישראל, למעט הזמנה או מכירה כאמור, אף אם היא כוללת הזמנת שירותי לינה בבתי מלון, המבוצעת ישירות בחברת תעופה;

(3) הזמנת שירותי לינה בבתי מלון בישראל או מחוץ לישראל;

(4) טיפול בהשגת אשרות כניסה, שהייה או יציאה לצורכי סיור או נסיעה כאמור;

(5) מתן ייעוץ מקצועי בכל ענין כאמור בפסקאות (1) עד (4);

"השר" – שר התיירות;

"תייר חוץ" – מי שנכנס לישראל ויושב בה על פי רשיון לישיבת ביקור או לישיבת מעבר, כמשמעותם בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, או על פי צו או היתר שניתן מכוח סעיף 17 לחוק האמור.

פרק ב': הסדר שירותי תיירות

שירותי תיירות מה הם

2. אלה שירותי תיירות:

(1) בית מלון, לרבות שירות הניתן בו ועסק הנמצא בתחומו ומיועד בעיקר לאורחיו;

קביעת מחירים ופרסומם

5. השר רשאי, באישור וכעדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע בתקנות –

(1) (נמחק);

(2) מחירי מינימום למורה דרך;

(3) חובה להציג מחירים, דרכי הצגתם ופרסומם.

איסור לסרב מתן שירות או להתנות

6. מי שעוסק בשירותי תיירות לא יסרב סירוב לא סביר לספק שירות שבתחום עיסוקו, ולא יתנה את הספקת השירות בתנאים שלא הותרו בתקנות.

7. (בוטל).

8. (בוטל).

9. (בוטל).

עסק מאושר לתיירות

10. השר רשאי, בדרך שיקבע בתקנות, להעניק לשירותי תיירות, וכן למפעלים ושירותים אחרים לפי בקשתם, תואר ציון או סמל של עסק מאושר לתיירות חוץ או תואר כיוצא בזה; ורשאי הוא להסדיר את אופן השימוש בתואר, בציון או בסמל שייקבעו ודרכי ביטולם.

סמכויות משלימות

11. (א) כל ענין שהשר רשאי להסדיר לפי חוק זה, רשאי הוא לאסור, לחייב, להגביל, להטיל עליו פיקוח או לפטור ממנו, ורשאי הוא לעשות זאת בין בדרך כלל ובין לפי סוגים, דרגות או סניפים של שירותי תיירות.

(ב) השר רשאי להורות כל הוראה משלימה וכל הוראת לזוי הדרושה לביצוע סמכויות לפי חוק זה, לרבות דרכי אכיפתן של ההוראות כאמור.

סמכויות לענין רשיונות

12. (א) מי שמוסמך ליתן רשיון או תעודה אחרת (להלן – רשיון) לפי חוק זה, רשאי לסרב לתיתו או לסרב לחדשו או להתנות נתינתו, בתנאים מוקדמים או לקבוע בו תנאים; ורשאי הוא לבטל, לשנות או לשנות תנאים שנקבעו לגביו אם אירעה אחת מאלה:

(1) נשתנו נסיבות שעל פיהן ניתן הרשיון;

(2) הופרו ההוראות חוק זה או תנאים שנקבעו מכוחו;

(3) מעשהו או מחדלו של בעל הרשיון בענין הנוגע לשירותי תיירות יש בו, לדעת השר, כדי לפסלו מלהיות בעל רשיון או סוג או דרגה שניתנו לו;

(4) בעל הרשיון הורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה על חוק הנוגע לעיסוקו;

(5) הוכח לשר כי בעל הרשיון לא עמד בהתחייבויותיו כלפי לקוחות או ספקים שבתחום עיסוקו או לא יוכל לעמוד בהן.

(ב) החלטה לפי סעיף זה יכול שתהיה בהגבלת זמן או ללא הגבלה או שתיכנס לתקפה אם בעל הרשיון לא מילא תנאי שנקבע בה.

(ג) בוטל רשיון או נשללה דרגה שלא בידי השר, רשאי בעל הרשיון לערור לפני השר, בדרך ובמועד שנקבעו בתקנות.

(ד) לא יבוטל רשיון אלא אם ניתנה לבעל הרשיון הזדמנות סבירה להשמיע את טענותיו.

(ה) היה שירות תיירות חייב ברישוי הן על פי חוק זה והן על פי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח–1968, לא יינתן לו רישוי על פי חוק זה אלא לאחר שניתן לו הרשיון על פי החוק האמור.

פרק ב'1: שירותי סוכנות נסיעות – חובת הבטחת כספי לקוחות וגילוי נאות

הבטחת כספי לקוחות המקבלים שירותי סוכנות נסיעות

12א. (א) הנותן, בתמורה או שלא בתמורה אך דרך קבע, שירות משירותי סוכנות נסיעות (בחוק זה – נותן שירותי סוכנות נסיעות) חייב להבטיח את כספי הלקוחות המקבלים ממנו שירות (בפרק זה – לקוחות) למקרה שהוא נעשה חדל פירעון או למקרים נוספים, שקבע השר, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ב) הבטחת כספי לקוחות תהיה באחת מאלה:

(1) חברות בקרן להבטחת כספי לקוחות הפועלת בהתאם להוראות סעיף 12ב;

(2) ביטוח באמצעות פוליסת ביטוח שהוציא מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א–1981 (בפרק זה – חוק הפיקוח); השר יקבע הוראות וכללים לענין הביטוח, לרבות הסכומים או השיעורים שעל פוליסה כאמור לכסות.

(ג) כספים המצויים בקרן, כאמור בסעיף קטן (ב)1, המיועדים להבטחת כספי לקוחות לפי סעיף זה, אינם ניתנים לעיקול, לשעבוד או להעברה, אלא אם כן קבע השר אחרת בתקנות, ובדרך שקבע כאמור.

(ד) השר יקבע הוראות בדבר חובת דיווח על הבטחת כספי לקוחות לפי סעיף זה ובדבר דרכי הדיווח.

קרן להבטחת כספי לקוחות

12ב. (א) קרן להבטחת כספי לקוחות (להלן – הקרן) היא קרן שהקים ארגון של נותני שירותי סוכנות נסיעות או קרן אחרת, שאושרה בדרך שקבע השר; הוראות חוק הפיקוח לא יחולו על קרן כאמור.

(ב) הקרן תקבל כחבר בה כל מי שנותן שירותי סוכנות נסיעות, בתנאים שוויוניים, אף אם אינו חבר בארגון נותני שירותי סוכנות הנסיעות שהקים את הקרן.

(ג) נותן שירותי סוכנות נסיעות, שהקרן סירבה לקבלו כחבר בה, רשאי לערור על כך לפני השר, או לפני מי שהשר הסמיכו לכך מבין עובדי המדינה שבמשרדו, בתוך תקופה שיקבע השר.

(ד) השר בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע את סדרי הפעלת הקרן, לרבות תנאים ודרכים לתשלום כספים מהקרן.

חובת גילוי נאות

12. השר, לאחר התייעצות עם הממונה כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981, יקבע בתקנות חובה על נותן שירותי סוכנות נסיעות לגלות מידע בכל ענין הנוגע לשירותים שהוא נותן, ורשאי הוא לקבוע מהו ענין מהותי לענין סעיף 13(ה); בתקנות כאמור יקבע השר את פרטי המידע אשר יש חובה לגלותם, וכן את דרכי העמדת המידע לרשות הציבור.

עיצום כספי

12.ה (א) השר ימנה עובד מבין עובדי המדינה שבמשרדו, אשר יהיה ממונה על הטלת עיצום כספי לפי סעיף זה (בפרק זה – הממונה).

(ב) (1)מצא הממונה כי אדם נותן שירותי סוכנות נסיעות, והיה לו יסוד סביר להניח כי אותו אדם הפר חובה מהחובות המפורטות להלן, יודיע לו בכתב כי נמצא שהוא נותן שירותי סוכנות נסיעות וכי הפר חובה מהחובות המוטלות עליו, וכי אם לא ימלא את החובה בתוך שלושים ימים מיום קבלת ההודעה יוטל עליו עיצום כספי;

(א) חובה להבטיח את כספי הלקוחות כאמור בסעיף 12א(א) ו-(ב);

(ב) חובת דיווח שנקבעה לפי הוראות סעיף 12א(ד);

(ג) חובת גילוי מידע שנקבעה לפי הוראת סעיף 12ג;

(2) לא קיים נותן שירותי סוכנות הנסיעות את החובה בתוך התקופה כאמור בפסקה (1), רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור המפורט להלן ובלבד שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו:

(א) לענין חובה כאמור בפסקה (1)א(א) או (ג) – בשיעור הקנס האמור בסעיף 61א(א)(3) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין);

(ב) לענין חובה כאמור בפסקה (1)ב) – בשיעור כפל הקנס האמור בסעיף 61א(1) לחוק העונשין.

(ג) הממונה רשאי להטיל על תאגיד כפל העיצום הכספי האמור בסעיף קטן (ב).

(ד) (1) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה עיצום כספי בשיעור החלק החמישים שלו לכל יום נוסף שבו נמשכת ההפרה;

(2) בהפרה חוזרת ייווסף לעיצום הכספי שניתן היה להטיל בשלה אם היתה הפרה ראשונה, סכום השווה למחצית העיצום הכספי כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת חובה כאמור

בסעיף קטן (ב), בתוך שנתיים מיום שהוטל עיצום כספי על ההפרה הראשונה.

(ה) עיצום כספי ישולם לפי דרישת הממונה, בתוך 30 ימים מיום קבלתה.

(ו) עיצום כספי יהיה לפי סכומו המעורבן ביום הדרישה לתשלום; הוגש ערעור ובית המשפט הדין בערעור הורה על עיכוב תשלומו – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעורבן ביום מתן ההחלטה בערעור.

(ז) לא שולם העיצום הכספי במועד, ייתוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד תשלומו.

(ח) על גביית עיצום כספי תחול פקודת המסים (גביה).

(1) על דרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער לפני בית משפט שלום, בתוך שלושים ימים מהיום שנמסרה הדרישה לתשלום העיצום הכספי;

(י) (1) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש כתב אישום כאמור בסעיף 13(ה) אם הוא סבור שהנסיבות מצדיקות זאת;

(2) הוגש נגד אדם כתב אישום על עבירה לפי סעיף 13(ה), לא יחויב בשלה בתשלום עיצום כספי, ואם שילם יוחזר לו סכום העיצום בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו ועד יום החזרתו.

סמכויות הממונה

12. כדי להבטיח ביצוע ההוראות לפי פרק זה, הסמכויות המסורות למבקר לפי הוראות סעיף 19 יהיו נתונות לממונה, לגבי מי שנתן, להנחת דעתו, שירותי סוכנות נסיעות.

פרק ג': עבירות, שפיטה ועונשין

עבירות ועונשין

13. (א) אלה דינים קנס 10,000 לירות, ואם היה תאגיד – קנס 40,000 לירות:

(1) אדם שעבר על תקנות, כללים או הוראות לפי סעיפים 3, 4, 10 או 24, אם לא נקבע בתקנה, בכלל או בהוראה עונש אחר;

(2) אדם שהפריע למבקר במילוי תפקידו, או לא נענה לדרישותיו לפי סעיף 19.

(ב) מי שהפעיל שירות תיירות ללא רישוי כנדרש מכוח הוראות סעיף 13(א), דינו – קנס 20,000 לירות או מאסר ששה חודשים, ואם היה תאגיד – קנס 80,000 לירות; המשיך להפעילו לאחר שקיבל התראה מאת מי שהשר מינה לענין זה או לא קיים תנאי שנקבע בה, דינו, נוסף על העונש לפי סעיף קטן זה – קנס 1,000 לירות או מאסר שבעה

ימים לכל יום שבו נמשכת העבירה, ואם היה תאגיד – קנס 4,000 לירות לכל יום כאמור.

(ג) מי שמסר ביודעין הודעה כוזבת או פרטים כוזבים לשאלותיו של מבקר לפי סעיף 19, דינו – קנס 20,000 לירות או מאסר ששה חדשים, ואם היה תאגיד – קנס 80,000 לירות.

(ד) על אדם שעבר על הוראות סעיף 6 או על תקנות שהותקנו לפי סעיף 5, יוטל העונש שנקבע לאותו סוג עבירה על פי סעיף 39 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957.

(ה) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים:

(1) אינו מבטיח כספי לקוחות, בניגוד להוראות סעיף 12א(א) ו-(ב);

(2) אינו מקיים חובת גילוי מידע שנקבעה לפי הוראות סעיף 102, בענין מהותי כפי שנקבע לפי אותן הוראות.

אחריות לעבירה

14. (א) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי חבר-בני-אדם, יאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף – למעט שותף מוגבל – או עובד בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושהוא נקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

(ב) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי עובד או שלוח כשהוא פועל בתחום תפקידו, יאשם בעבירה גם מעבידו או שולחו של העבריין, וזאת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

חובת הראיה

15. הטוען שבידו ראיון לפי חוק זה – עליו הראיה.

הפסקת שירות תיירות

16. (א) הוגש אישום נגד אדם שהפעיל שירות תיירות ללא רישוי כנדרש מכוח הוראות סעיף 3(א), רשאי השר לצוות בכתב על הפסקה ארעית במתן השירות, לרבות סגירת המקום שבו ניתן או מוצע השירות, ובלבד שהפסקה כאמור לא תעלה על ששים יום מיום שניתן הצו או עד למתן פסק-דין, לפי המועד המוקדם יותר; אולם בית המשפט רשאי, לבקשת הנפגע, לבטל את הצו או לאשרו עם או בלי שינויים; צו כאמור יכנס לתקפו חמישה ימים אחרי נתינתו אם לא צויין בו מועד מאוחר מזה או אם לא בוטל לפני אותו מועד.

(ב) הורשע אדם בעבירה על חוק זה, רשאי בית המשפט, נוסף על כל עונש, לצוות על הפסקת עיסוקן בשירות תיירות, לרבות סגירת חצרים, או לצוות על כל דרך אחרת הנראית לו מתאימה להפסקת העיסוק או לצוות על הנשפט להימנע באותו עסק מכל פעולה שיפרט בצו לתקופה שיקבע.

(ג) מי שאינו מקיים צו לפי סעיף קטן (ב), דינו – קנס 100,000 לירות או מאסר שנה, ואם היה תאגיד – קנס 400,000 לירות, וקנס 3,000 לירות או מאסר ארבעה-עשר ימים לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי המצאת הצו, ואם היה תאגיד – קנס 12,000 לירות לכל יום כאמור.

(ד) מי שאינו מקיים צו לפי סעיף קטן (א), דינו – קנס 20,000 לירות או מאסר ששה חדשים, ואם היה תאגיד – קנס 80,000 לירות, וקנס 1,000 לירות או מאסר שבעה ימים לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי המצאת הצו, ואם היה תאגיד – קנס 4,000 לירות לכל יום כאמור.

(ה) הורשע אדם לפי סעיף קטן (ג) או (ד), יהיו לבית המשפט כל הסמכויות הנוספות שלפי סעיף קטן (ב).

ביצוע צו

17. בצו לפי סעיף 16(א) ו-(ב) מותר להורות למשטרה או למבקר שפורש בו להיכנס לחצרים שעליהם ניתן הצו, ומותר לנקוט כל אמצעים, לרבות שימוש בכוח באופן סביר, הדרוש בנסיבות הענין, כדי להבטיח ציות להוראות הצו.

שמירת דינים

18. שום דבר בחוק זה לא יתפרש כאילו בא לגרוע מסמכותו של בית-המשפט לפי פקודת בזיון בית המשפט, אך לא יאשם אדם באחריות גם לפי חוק זה וגם לפי הפקודה האמורה.

פרק ד': הוראות שונות

סמכויות מבקר

19. מבקר שמינה לכך השר יהיה רשאי, אם שוכנע שהדבר דרוש כדי להבטיח ביצוע חוק זה או למנוע עבירה על הוראותיו –

(1) לחקור אדם העוסק בשירות תיירות ולדרוש ממנו להציג לפניו ראיון על פי חוק זה ומסמכים, ולמסור לו ידיעות והודעות שלדעת המבקר יש בהן כדי להראות שבוצעה עבירה לפי חוק זה;

(2) להיכנס בכל עת סבירה לכל מקום שניתנים בו שירותי תיירות, לבדוק כל ציוד ומיתקן שבו וכל פעולה הנעשית בו לפי חוק זה, לערוך בו חיפוש ולדרוש כל דבר שלדעת המבקר יש בו כדי להראות על ביצוע עבירה לפי חוק זה, ובלבד שבבית מלון לא ייכנס לאחר אירוח בשעה שנמצא בו אורח.

מינויים וקביעת תפקידים

20. (א) השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות בדבר מינוי וקביעת תפקידיו של כל אדם, כפי הדרוש לדעתו לביצועו של חוק זה.

(ב) לענין חוק זה יתקין השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, תקנות בדבר מינוי מועצות וועדות מייעצות של נציגי ציבור ועובדי המדינה.

תחולה על נאות מרפא

21. האמור בסעיפים 12, 15 ו-19 יחול לגבי שירותי תיירות בנאות מרפא כמשמעותה בחוק רשות נאות מרפא, תשל"ג-1973, וכן לגבי עבירות לפי החוק האמור הנוגעות לשירותי תיירות בנאות מרפא, ובלבד שסמכויות השר לפי הסעיפים האמורים יופעלו בהסכמת שר הבריאות, וסמכויות לפי סעיף 12 יופעלו בידי מי שמוסמך ליתן רשיון על פי החוק האמור.

22. בתוספת השניה לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 –

(1) בסעיף 1, במקום "חמישה" יבוא "ששה";

(2) בסעיף 2, אחרי "שר הבטחון ימנה נציג אחד" יבוא "ושר התיירות ימנה נציג אחד";

(3) בסעיף 7, במקום "חמישה" יבוא "ששה" ואחרי "שר התחבורה" יבוא "שר התיירות".

שמירת דינים

23. (א) האמור בחוק זה לא יפגע בהוראות פקודת העתיקות ופקודת העתיקות (חצרים), 1935.

(ב) הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות חוק גנים לאומיים ושמורות טבע, תשכ"ג-1963, ולא לגרוע מהן.

ביצוע

24. השר ממונה על ביצוע חוק זה ורשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות, נוסף על האמורות בחוק זה, בכל ענין הנוגע לביצוע.

ביטול

25. פקודת מורי הדרך – בטלה.

תחילה

26. תחילתו של חוק זה בתום ששה חדשים מיום פרסומו.

